

Minileksikon om flygtninge og indvandrere 2007

Fakta i den danske debat

Jannie Sloth Hesselbjerg, Birgitte Olesen,
Steen Eriksen og Anne Nielsen



SOS Mod Racisme

Lige værdighed for alle

København og Randers 2007
SOS mod Racisme

VerdensKulturCentret
Nørre Allé 7, 2200 København N

FORORD

Formålet med denne udgivelse er at give kortfattede og aktuelle oplysninger om flygtninge og indvandrere og om racisme og fremmedhad. Bogens målgruppe er folkeskolens ældste klasser, gymnasieelever, studerende og alle med interesse for emnet.

Leksikonet indeholder begreber og navne på organisationer. Det drejer sig om antiracistiske foreninger, indvandrerorganisationer og internationale organisationer. Der oplyses formål, adresse, hjemmeside, e-mail og telefonnummer.

Ord trykt med **fed** skrift henviser til andre opslagsord eller til tabellerne bag i bogen. Her findes også en litteraturliste. Bogen må citeres, hvis der er tydelig kildeangivelse. Dette leksikon foreligger her i en ny, revideret udgave.

Leksikonet findes også på foreningens hjemmeside, www.sosmodracisme.dk. Udlændingelovgivningen ændres hele tiden, nye ændringer vil fremgå af: <http://www.retsinformation.dk> og <http://www.nyidanmark.dk>

Enkelte eksemplarer af minileksikon kan rekvireres gratis, klassesæt mod forsendelsesomkostninger: 100 kr.

SOS mod Racisme
VerdensKulturCentret
Nørre Allé 7
2200 København N.
sos@sosmodracisme.dk
www.sosmodracisme.dk

ISBN 978-87-988550-4-0

Afvisning: At udlændingen bliver nægtet ret til at rejse ind i eller blive i Danmark. Udlændinge, der f.eks. ikke har gyldigt pas og evt. visum til Danmark, kan afvises. En **asylansøger** kan kun afvises, hvis vedkommende kan udsendes til et land, hvor vedkommende ikke risikerer forfølgelse. De internationale bestemmelser om det findes i **flygtningekonventionen**. Afgørelsen træffes af **Udlændingsservice**. De fleste sager afgøres i den normale procedure. Hvis asylansøgeren får afslag, bliver sagen automatisk sendt videre til Flygtningenævnet. Flygtningenævnet træffer så den endelige afgørelse. De afviste indgår ikke i **udlændingeregistret**. Se også **Schengen-aftalen** og **Åbenbart grundløs**.

Amnesty International, AI: AI foretager undersøgelser og laver rapporter om krænkelse af **meneskerettighederne** verden over, herunder om overgreb mod etniske mindretal. *Amnesty International Danmark, Gammeltorv 8, 5. sal, 1457 Kbh. K. Tlf.: 33 45 65 65, E-mail: amnesty@amnesty.dk. Hjemmeside: <http://www.amnesty.dk>. Klager kan sendes hertil eller til: *Amnesty International, International Secretariat, 1 Easton Street, London WC1X 0DW, UK. Tlf.: 0044 20 74 13 55 00. Hjemmeside: <http://www.amnesty.org>**

Andetsprog, Dansk som: Modersmålet er det sprog, som man har lært af sine forældre: det første sprog man lærer som barn, mens andetsproget er det sprog, der tales i det omgivende samfund, når det ikke er identisk med modersmålet. Andetsprogstilegnelse er ikke en gentagelse af modersmålstilegnelsen, men en videreudvikling af denne. Formålet med undervisningen i dansk som andetsprog er, at tosprogede elever på baggrund af deres sproglige og kulturelle forudsætninger tilegner sig færdigheder i at forstå og anvende talt og skrevet dansk. Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at bruge dansk, og den skal udvikle deres bevidsthed om dansk kultur, sprog og sprogbrug samt om sprogtilegnelse. Undervisningen skal fremme den enkelte elevs personlige og sproglige udvikling og forståelse af samspillet mellem dansk sprog og kultur og elevens modersmål og kulturbaggrund. Den skal herved bidrage til, at eleven udvikler forudsætningen for en aktiv og ligeværdig deltagelse i skole, uddannelse og samfund.

Se også **Modersmålsundervisning**.

Antisemitisme: Had mod jøder. Hetz og forfølgelse af jøder. Antisemitisme indgik som en væsentlig del af fascistisk og nazistisk (nationalsocialistisk) ideologi. Se: **Nationalsocialisme, Holocaust og Krystalnatten**.

Apartheid: Raceadskillelspolitik, som blev indført i Sydafrika fra 1948 og var gældende indtil indførelse af en demokratisk forfatning i 1994. Under apartheidregeringen skulle sorte mennesker bo i særlige områder, de såkaldte hjemlande. Det var påbudt, at sorte og farvede skulle bære pas, som blev kontrolleret af politiet. Raceadskillelsen gjaldt også i skoler, transportmidler og offentlige steder. Ægteskab eller seksuelt samvær på tværs af raceskel var forbudt. Den hvide race ønskede at sikre sit overherredømme og sin fortrinsstilling. Undertrykkelsen af sorte, af farvede, og af hvide modstandere af regeringen var markant.

Arbejdsmarkedet, Lov om forbud mod forskelsbehandling på: Se: **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet**.

Assimilation, at assimilere: Egentlig: gøre lig med. I debatten om **etniske mindretal** i Danmark, betyder assimilation ensidig fordanskning. Dvs. at **indvandrerne** og **flygtningene** skal give afkald på deres egen kultur, levevis og sprog og skifte det ud med danske normer, værdier, kultur, sprog m.m. Begrebet diskuteres ofte i forhold til **integration**.

Asyl: Et fristed for forfølgelse. Oprindeligt af græsk: asylon - det ukrænkelige. Lande, som har tilsluttet sig **flygtningekonventionen**, må ikke afvise eller udvise **asylansøgere** og **flygtninge** til lande, hvor de udsættes for forfølgelse. Landene skal også give opholdstilladelse til de asylansøgere, der risikerer dødsstraf, **tortur**, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, hvis de vender tilbage til deres hjemland.

Asylansøger: En person, der er flygtet fra sit hjemland og søger om **asyl** i et andet land. En asylansøger, som rejser

ind i Danmark og herefter søger om asyl, kaldes en spontan asylansøger. Mens deres sag bliver behandlet, er asylansøgere normalt indkvarteret på et asylcenter, som oftest drives af **Dansk Røde Kors** på vegne af **Udlændingesservice**. I slutningen af 2006 var der indkvarteret 1.944 personer, fordelt på i alt 9 asylcentre. I 2006 søgte 1.918 personer om asyl (bruttoansøgstallet) heraf fik 921 ansøgningen realitetsbehandlet (registreringstallet). 18% af disse fik asyl. I alt fik 1.095 personer opholdstilladelse eller asyl i 2006. I 2006 var de største grupper asylansøgere fra Irak, Serbien-Montenegro, Afghanistan, og Iran.

Bekvemmelighedsflygtninge: En nedsættende betegnelse om flygtninge, som kommer til Vesten. Argumentet går på, at flugten ikke skyldes forfølgelse, men et ønske om bedre økonomiske forhold. Selve ordet er misvisende. Det er næppe bekvemt at opgive sit land, sprog, familie og kultur for at leve i længere tid i et dansk asylcenter og ikke vide, om man kan få asyl eller ej. Flugt pga. nød anerkendes ikke i **flygtningekonventionen** som grund til at give **asyl**.

Beskyttelsesstatus, Flygtning med: Se: **Flygtning**

Brug Folkeskolen på Nørrebro er navnet på en forældre-NGO, som arbejder for at danske familier på Nørrebro bruger den lokale **folkeskole**. Den ønsker at den etniske blanding af elever afspejler den etniske blanding i lokalsamfundet, og den vil være et debatforum for nuværende og kommende forældre til elever i den lokale skole. *Forældreforeningen Brug Folkeskolen på Nørrebro, Søllerødgade 33, 2200 København K. Tlf.: 26 28 32 42. <http://www.brugfolkeskolen.dk>, mettek@brugfolkeskolen.dk*

Byudvalget: Regeringsudvalg nedsat i september 1993 på baggrund af sociale problemer i en række boligområder i det almene boligbyggeri. Byudvalgsarbejdet havde et bredt socialt sigte, men et af formålene var at sprede de **etniske mindretal**. Mange projekter betalt af stat og kommuner, startede i årene 1995-1998 og videreførtes i årene 1999-2003 med samme formål som hidtil. Der igangsattes forsøg med kvarterløft i 1997, hvor der blev taget fat

på et mere gennemgribende arbejde. Integrationsministeriets hjemmeside omtaler 12 i 2006: <http://www.nyidanmark.dk> Se også: **Ghetto**

Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, DCISM: Blev oprettet i 2003 som en udenrigspolitisk forskningsinstitution under Udenrigsministeriet. Centret er en sammenlægning af flere forskellige institutter, der arbejder på det internationale område. Centret forsker, laver analyser og informationsaktiviteter i Danmark, der omhandler internationale affærer. Dette arbejde udføres i to forskellige institutter: **Dansk Institut for Internationale Studier og Institut for Menneskerettigheder**. DCISM, Strandgade 56, 1401 København K. Tlf.: 32 69 86 86, hjemmeside: <http://www.dcism.dk>, E-mail: dcism@dcism.dk

Dansk Flygtningehjælp, DFH: En privat humanitær organisation, der blev stiftet i 1956 mellem en række humanitære og folkelige organisationer. I 2007 har DFH 33 medlemsorganisationer. DFH arbejder for at give flygtninge en fremtid – i deres hjemland, i et naboland eller i Danmark. DFH formidler almen oplysning om **flygtninge**, men arbejder også med områder som integrationsarbejde, asylrådgivning, **tolkning** og støtte til kunstnere med ek-silbaggrund. DFH er den største danske nødhjælpsorganisation for flygtninge. DFH arbejder i 18 lande fordelt på tre kontinenter, hvor arbejdet med flygtninge spænder vidt - fra nødhjælp over genopbygning til at hjælpe flygtninge med at vende hjem (**repatriering**). DFH organiserer i øvrigt et omfattende frivilligt arbejde for flygtninge i Danmark. Ca. 3000 frivillige i Danmark arbejder for at styrke integrationen af flygtninge. De er organiseret i 150 grupper rundt om i landet. Grupperne støtter flygtnings **integration** i lokalsamfundet på mange forskellige måder. Der gives lektiehjælp og sprogtræning, rådgivning, hjælp til arbejde og uddannelse, socialt samvær og meget mere. HKH Kronprinsesse Mary er protektor for DFH. *Dansk Flygtningehjælp, Borgergade 10, 3. sal, Postboks 53, 1002 København K. Tlf.: tlf. 33 73 50 00, hjemmeside: <http://www.flygtning.dk/>, E-mail: drc@drc.dk*

Dansk Institut for Internationale Studier, DIIS: Blev

oprettet i 2003. DIIS forsker og laver udredningsarbejde inden for bl.a. **Holocaust- og folkedrabsstudier**, konflikt- og sikkerhedsstudier, globalisering, europæiske studier og udviklingsforskning. *DIIS, Strandgade 56, 1401 København K. Tlf.: 32 69 87 87, hjemmeside: <http://www.diis.dk>, E-mail: diis@diis.dk*

Dansk Røde Kors: Dansk afdeling af det internationale Røde Kors. Dansk Røde Kors blev dannet i 1876. Varetager sundhedsmæssige, humanitære og sociale opgaver i krigstid og i fredstid. I forbindelse med vækst i antallet af flygtninge fra og med 1984 overtog Dansk Røde Kors driften af **asylcentre**. *Dansk Røde Kors, Blegdamsvej 27, 2100 København Ø. Tlf.: 35 25 92 00, hjemmeside: <http://www.drk.dk/>, e-mail: info@drk.dk*

Dansk statsborgerskab: Erhverves ved fødsel, adoption, erklæring eller **naturalisation**. Blev indført ved forordning i 1776, nugældende lovbekendtgørelse er fra juni 2004. Et barn får dansk statsborgerret ved fødslen, hvis dets forældre er gift og barnets fader eller moder er dansk. Er barnets forældre ikke gift, og er det kun faderen, der er dansk, erhverver barnet kun indfødsret, hvis det er født i Danmark. Nogle adoptivbørn under 12 år erhverver dansk indfødsret ved adoptionen. Mistet statsborgerskab kan generhverves ved afgivelse af en skriftlig erklæring. Endelig kan dansk statsborgerskab erhverves ved lov vedtaget af Folketinget. Dette kaldes **naturalisation**, se dette.

Danskprøver: Ifølge Bekendtgørelse af lov om Danskuddannelse (1996) skal alle have tilbud om gratis danskundervisning i de første tre år efter de er kommet til landet, eller efter de er blevet accepteret som flygtninge. Undervisningen afsluttes med en prøve: Danskprøve 1, 2 eller 3. Hvert niveau svarer til en 1,2 års fuldtidsuddannelse. Se i øvrigt: <http://www.nyidanmark.dk/>

Danskundervisning af voksne udlændinge: Voksne indvandrere og flygtninge undervises i dansk sprog og danske kultur- og samfundsforhold for at kunne klare sig i Danmark. Formålet er, at de tilegner sig færdigheder i at forstå og anvende sproget og at opnå almene kundskaber og færdigheder, som er relevante i forhold til arbejde og

uddannelse samt livet som medborger i Danmark. Kommunen tilbyder voksne udlændinge der bor i kommunen danskuddannelse. Tilbuddet gives til udlændinge, der er fyldt 18 år og har **opholdstilladelse** i Danmark eller som har ret til at opholde sig i Danmark uden opholdstilladelse. Kommunerne administrerer undervisningen og det er gratis at deltage. Oftest udbydes undervisningen af kommunale sprogcentre og andre offentlige uddannelsesinstitutioner, men den kan også i visse tilfælde udbydes af private virksomheder. Lov om ændring af integrationsloven og udlændingeloven trådte i kraft i januar 2004. Med den blev det præciseret, at udlændinge har pligt til at deltage aktivt i deres introduktionsprogram (f.eks. i undervisning). Manglende fremmøde kan indebære sanktioner af økonomisk karakter, ikke kun for udlændingen selv, men også for dennes ægtefælle.

Diskrimination: Illegitim forskelsbehandling. Se: **Racediskrimination**.

Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, DRC: Selvejende institution oprettet i 1993. Har til formål at forebygge og arbejde mod **racediskrimination** i Danmark. Giver rådgivning og hjælp til personer, som har været udsat for eller som har været vidne til racediskrimination. Tager sager op over for myndigheder eller evt. pressen. *DRC, Nørre Allé 7, Postboks 549, 2200 Kbh. N. Tlf: 35 36 38 50, hjemmeside: <http://www.drcenter.dk/>, E-mail: drc@drcenter.dk*

Dublin-konventionen: Dublin-konventionen er en aftale mellem EU-landene, Norge og Island. Den regulerer, hvilket EU-land der har ansvaret for at behandle en **asylansøgning**, og har til formål at sikre at en asylansøgning behandles i ét og kun ét EU-land. Konventionen trådte i kraft 1. september 1997. Fra 1997 til 2004 har Danmark tilbagesendt 9647 asylansøgere og selv accepteret at modtage 2887. Se også: **Afvisning**.

Efterkommer: Efterkommere er ifølge Danmarks Statistik personer født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er dansk statsborger født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er uden-

landsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. I 2007 var der 116.798 efterkommere i Danmark

Eksilpsykologi: Del af psykologien, der beskæftiger sig med flygtninges psykiske forhold og med afhjælpning af psykiske skader hos den enkelte flygtning. En del flygtninge har haft voldsomme oplevelser: krig, **tortur**, fængsling, tab af familiemedlemmer, overværelse af andres voldsomme død, og har psykiske reaktioner på dette, ofte i form af angst, nedtrykthed, træthed, modløshed, mindreværdsfølelser, tendens til at isolere sig, søvnløshed, mareridt, forfølgelsestanker. Disse psykiske problemer kan forværres af problemer i Danmark: usikkerhed på, om man kan få **asyl**, og om man kan blive genforenet med resten af familien; indkvartering i asylcentre under meget belastende forhold; manglende kendskab til dansk sprog og kultur og usikkerhed over for det nye samfunds værdier; tab af arbejde; desuden er man sat uden for den politiske kamp, som man måske har brugt år af sit liv på i sit eget hjemland. Se også: **Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre og PTSD.**

Emigration: Udvandring med varig bosætning for øje. I 2006 udvandrede 46.786 personer, hvoraf de 26.339 var danske og 20.447 var udenlandske statsborgere. Fra midten af 1800-tallet til midten af 1900-tallet udvandrede store dele af befolkningen i Danmark, især til USA, Canada og Argentina. En del bosatte sig samlet. De oprettede danske foreninger til gensidig hjælp og for at bevare den danske kultur.

ENAR: (European Network Against Racism): ENAR er et netværk af Europæiske NGO'er, der blev oprettet i 1998. Netværket kæmper mod **racisme**, fremmedhad, antisemitisme og islamofobi i alle EU-medlemslande. Det informerer også om aktuelle nyheder om den Europæiske Unions lovgivning på områder som anti-racisme og **diskrimination**. *ENAR, 43 rue de la Charité, B-1210 Brussels, Belgien. Tlf.: 00 32 2 229 35 70, Hjemmeside: <http://www.enar-eu.org> E-mail: info@enar-eu.org*

Etnisk oprindelse, etnicitet: Fælles kulturel identitet, med en række adfærdsmæssige og sproglige træk, som

videreføres fra slægtled til slægtled gennem opdragelsen.

Etnisk ligestilling (ligebehandling): At alle behandles lige uanset race eller etnisk oprindelse. Se: **EU's Antidiskriminationspakke** og **Foreningen for Etnisk Ligestilling**.

Etnisk udrensning: Tvangsflytning af eller drab på et folkeslag eller en befolkningsgruppe. Se også: **Folkedrab**.

Etniske minoriteter, etniske mindretal: Befolkningsgrupper med en anden (etnisk) oprindelse end flertallet af befolkningen. I Danmark bruges etniske minoriteter ofte som en fælles betegnelse for **indvandrere** og **flygtninge** og deres børn (**efterkommere**).

Etniske Minoriteter, Rådet for: Se: **Rådet for Etniske Minoriteter**.

Etnocentrisme, etnocentrisk: Den indstilling, at ens egen kultur, normer og værdier er bedre end andres. At egen kultur er det naturlige. Den manglende forståelse for, at andre oplever deres kultur som lige så naturlig, som vi oplever vores egen, skyldes først og fremmest, at vi betragter andre kulturers begrebsverdener ud fra de kategorier, begrebssystemer og værdier, der er gældende i vores egen kultur. Se også: **Kulturrelativisme**.

EU-borgere: EU-borgere har ret til at tage arbejde, starte virksomhed eller yde tjenester i andre EU-lande. Studerende, pensionister og personer uden for erhverv kan tage ophold i andre EU-lande, hvis de ikke ligger opholdslandet økonomisk til byrde. Danmark tog forbehold for Maastricht-traktatens bestemmelser om oprettelsen af et unionsborgerskab, som senere blev defineret i Amsterdam-traktaten. Alle statsborgere i medlemslandene har unionsborgerskab. Unionsborgerskab giver ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område. Enhver unionsborger har **valgret** og ret til at opstille ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor vedkommende har bopæl. Se i øvrigt: **Opholdstilladelse**.

EU's Antidiskriminationspakke: I år 2000 vedtog EU

to direktiver og en handlingsplan med det formål at bekæmpe diskrimination, herunder diskrimination på baggrund af etnisk oprindelse (samlet kaldet antidiskriminationspakken). Pakken handler om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse bl.a. på arbejdsmarkedet. Staten skal bl.a. sikre klageadgang for enhver, der mener sig udsat for krænkelse af ligebehandlingsprincippet. Gennemførelse af antidiskriminationspakken har betydet ny dansk lovgivning. Folketinget vedtog i 2003 og 2004 to love, som skal fremme ligebehandling og beskytte mod forskelsbehandling i Danmark. Den ene er: Lov om etnisk ligebehandling, som bl.a. indeholder et forbud mod direkte og indirekte forskelsbehandling pga. race eller etnisk oprindelse. Den anden indfører ændringer i **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet**, som oprindeligt blev indført i 1996. 2007 er udnævnt til det europæiske år for lige muligheder for alle. Se også: **Klagekomitéen**.

EU's asyl og indvandringspolitik: Med Amsterdamtraktaten (1999) blev der mulighed for at skabe en fælles EU asyl- og indvandringspolitik. Målet var at have en fælles politik senest 1. maj 2004. I de år, som er gået, har EU etableret en nogenlunde samlet politik på området, og særligt følgende områder er blevet reguleret: Et fælles europæisk asylsystem, en euro-pæisk flygtningefond, et fælles visasystem, et samlet system for tredjelandstatsborgeres ret til **opholdstilladelse** med henblik på uddannelse, beskæftigelse eller selvstændig virksomhed og et fælles system til kontrol med migrationsstrømme - herunder særlig bekæmpelse af ulovlig indvandring. Den 5. november 2004 blev Haag-programmet godkendt. Det fastlægger de politiske prioriteter for de kommende år blandt andet på asyl- og indvandringsområdet, om **udvisning**, grænsekontrol og visum, og hvordan EU fremover skal samarbejde med tredjelande om asyl- og migration. Programmet lægger op til fælles visum- og asylregler, til fælles aftaler om tilbagesendelse af afviste asylansøgere til tredjelande og til et stærkere politisamarbejde. Der er allerede i 2005 oprettet et fælles agentur for kontrol af EU's ydre grænser, og det er vedtaget, at borgere med lovligt ophold i unionen kan **familiesammenføres**, hvis minimumskrav om indkomst og bolig er overholdt, og hvis begge parter er

over 21 år. Området omfattes af det danske forbehold om det retslige samarbejde i EU, men den danske regering forventes at tilslutte sig planerne om en fælles asylprocedure. For Danmark er problemet primært EU's familiesammenføringsregler, der er mere liberale end de danske. Se også: **Schengen-aftalen** og **Dublin-konventionen**.

Europarådet: Europarådet er oprettet i 1949 og har de fleste europæiske lande som medlemsstater, i alt 46 stater. Europarådet har i særlig grad sat fokus på overholdelse af **menneskerettigheder** og behandling af borgerne i de enkelte medlemslande. Europarådet med repræsentanter fra de enkelte medlemslandes parlamenter kan vedtage anbefalinger og **konventioner**. Rådet har bl.a. vedtaget anbefalinger vedrørende forholdet mellem medlemslandene og de nationale mindretal og en konvention om beskyttelse af nationale mindretal. *Europarådets Informations-tjeneste, Bremerholm 6, 4. sal, 1069 København K., Tlf.: 33 14 15 84.* Under rådet findes ECRI: European Commission against Racism and Intolerance. ECRI udarbejder rapporter om ligestilling, diskrimination og racisme i medlemslandene. Rapporter om Danmark findes på <http://www.sosmodracisme.dk>. *Secretariat of ECRI, Council of Europe, F-67075 Strasbourg Cedex, France, Tlf.: 0033 (0) 3 88 41 20 33, http://www.coe.int/t/e/human_rights/ecri/ E-mail: combat.racism@coe.int*

Europæiske menneskerettighedskonvention, Den; EMRK: (Den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder). Konventionen blev vedtaget af Europarådet i 1950, og trådte i kraft i 1953. Danmark vedtog den i 1953, og den har haft status som lov i Danmark fra 1. juli 1992. Europarådets 46 medlemslande (2005) har ratificeret (vedtaget) konventionen. Den sikrer personlig frihed, frihed for **tortur**, retfærdig rettergang, ytringsfrihed, religionsfrihed samt forsamlings- og foreningsfrihed. Overvågning af **menneskerettighederne** er henlagt til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, som kan modtage klager fra personer, der mener, at deres rettigheder er blevet krænket. Indenlandske retsmidler skal dog først være udtømt. Hvert medlemsland har en dommer. De pågældende lande har pligt til at følge de afsagte kendelser. En dansk kla-

gevejledning findes i: ”*Sådan klager du til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Justitsministeriet, 2004*”. I 2004 blev der indgivet 124 klager mod Danmark. 88 blev afvist og der blev afsagt 3 domme over Danmark. EMRK benyttes af EU i Amsterdam-traktaten som grundlag for EU’s principper om menneskerettigheder m.v. Klager kan sendes til: *The Registrar, European Court of Human Rights, Council of Europe, F-67075 Strasbourg Cedex, Frankrig.*

Fagbevægelsens Videncenter for Integration, FVI: Videncentret er oprettet af LO for at styrke indsatsen vedr. integration og **etnisk ligestilling** i fagbevægelsen og på arbejdsmarkedet. Videncentret fokuserer specielt på arbejdsmarkedsintegration, etniske minoriteter i fagbevægelsen og **integration** af unge. FVI driver Etnisk Booking, som formidler foredragsholdere fra forskellige kulturer og nationaliteter. *Fagbevægelsens Videncenter for Integration, Islands Brygge 32D, 2300 Kbh. S. Tlf.: 35 24 60 00, Hjemmeside: <http://www.fvi.dk> E-mail: fvi@fvi.dk*

Familiesammenføring: Hvis en række betingelser er opfyldt, kan personer, som bor fast i Danmark ifølge udlændingeloven blive familiesammenført med deres nærmeste familie. **Opholdstilladelse** kan gives til ægtefæller, samlever og registrerede partnere og til egne børn under 15 år. Familiesammenføring med forældre blev afskaffet den 1. juli 2002, hvor der også blev indført skærpede betingelser for sammenføring. Der kan gives tilladelse til *familiesammenføring med ægtefælle, fast samlever eller registreret partner*, hvis personen, der bor i Danmark, er dansk eller nordisk statsborger, har opholdstilladelse som flygtning eller har haft tidsubegrænset opholdstilladelse i mere end tre år. Følgende krav skal bl.a. være opfyldt ved sammenføring med ægtefælle i Danmark: begge parter skal være fyldt 24 år, skal have ønsket at indgå ægteskabet, parrets samlede tilknytning til Danmark skal være større end tilknytningen til et andet land. Se: **Tilknytningskravet**. Der stilles krav til en vis indkomst hos den herboende, en bankgaranti og boligens størrelse tæller også. I 2006 havde 5.508 søgt om familiesammenføring i Danmark, det blev der givet til 3.594, heraf 2.793 til ægtefæller og samlever, mens 2.492 fik afslag. Især tilknytnings-

kravet umuliggør familiesammenføring for nogle, som flytter til Skåne for at få familiesammenføring og bo tæt på Danmark. Se også: **Ægteskab Uden Grænser**.

Fascisme: En nationalistisk, autoritær stærkt højreorienteret politisk retning. Fascismen blev grundlagt af Benito Mussolini, der kom til magten i Italien i 1922. Partiet var antikommunistisk og betonede, at staten, arbejdere og arbejdsgivere havde samme interesser, nemlig nationens storhed, og at det var nødvendigt at samfundet underordnes en diktator (Il Duce, føreren), for at nå dette mål. Tilhængere af fascismen kaldtes fascister (sortskjorter). I dag bruges ordet fascist i en mere upræcis betydning, især om personer med en stærkt højreorienteret og racistisk holdning. Se også: **Nationalsocialisme**.

Fireogtyve års reglen: (24-års-reglen). Udlændinge kan få opholdstilladelse i Danmark, hvis de har en ægtefælle, samlever eller registreret partner her i landet. En række krav skal dog være opfyldt. Et af kravene er, at begge ægtefæller eller registrerede partnere skal være over 24 år. Se også: **Familiesammenføring**.

Flygtning: En flygtning er en person, der har opnået **asyl**. For at få asyl, dvs. få opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, skal en asylansøger opfylde de betingelser, der er nævnt i FN's flygtningekonvention, eller de betingelser, der er nævnt i udlændingeloven om beskyttelsesstatus. Beskyttelsesstatus gives, hvis en asylansøger har krav på beskyttelse efter andre internationale konventioner end flygtningekonventionen. I Danmark gives opholdstilladelse til forskellige grupper af flygtninge:

Konventionsflygtninge: En udlænding kan få opholdstilladelse, hvis udlændingen opfylder betingelserne i FN's **flygtningekonvention**. En konventionsflygtning er en person, der nærer en velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet, tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller politiske anskuelser, og som befinder sig uden for sit hjemland eller tidligere opholdsland og ikke – på grund af sin frygt – kan søge dette lands beskyttelse.

Flygtninge med beskyttelsesstatus: Der gives opholdstilladelse til en udlænding, der risikerer dødsstraf eller at bli-

ve underkastet **tortur**, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf ved tilbagevenden til sit hjemland. Hvis man får afslag på asyl, kan der i særlige tilfælde udstedes en **humanitær opholdstilladelse**, men det gives dog meget sjældent. **Uledsagede flygtningebørn** kan også få opholdstilladelse, hvis de opfylder betingelserne. *Kvoteflygtninge*: er personer, der af **UNHCR** er anerkendt som flygtninge med et beskyttelses- og genbosætningsbehov, dvs. de kommer ikke til Danmark som asylansøgere, men får asyl ved ankomsten. Siden 1989 har Danmark modtaget omkring 500 kvoteflygtninge om året. Med ikrafttræden 1. juli 2005 skal **Udlændingestyrelsen** fremover ved udvælgelsen lægge afgørende vægt på den enkelte flygtnings mulighed for en vellykket **integration** i Danmark.

Flygtninge i verden: En opgørelse over verdens flygtninge pr. 1. januar 2004 er gengivet i **Tabel 6**. Her er antal flygtninge opgjort til 13,7 millioner og antal internt fordrevne er 23,7 millioner. Der er altså ca. 37 mio. mennesker på flugt verden over.

Flygtningehøjkommissæren: Se: **UNHCR**.

Flygtningekonventionen: FN's konvention af 28. juli 1951 om flygtninges retsstilling (ændret 1967). Den fungerer i dag som et fælles internationalt udgangspunkt for definition af, hvad en **flygtning** er. Konventionen sikrer flygtningen mod **afvisning** til et land, som ikke har undertegnet konventionen. I øvrigt sikres mod forskelsbehandling pga. race, religion, nationalitet eller politiske anskuelser. Flygtninge sikres samme rettigheder som statsborgere i opholdslandet, bl.a. i form af adgang til offentlig hjælp og frit valg af opholdssted. Danmark var blandt de første 12 lande til at tilslutte sig konventionen, der er et retligt forpligtende instrument. 192 lande har ratificeret konventionen (2005).

Flygtningenævnet: En appelinstans, som behandler klager over de afslag på asylansøgninger, som gives af **Udlændingesservice**. I 2005 behandlede Flygtningenævnet 899 sager fra asylansøgere, der havde fået afslag, 136 af dem fik opholdstilladelse. Nævnets afgørelser er endelige

og kan ikke indklages for domstolene eller administrative instanser. Et nævn består i dag af tre medlemmer. Formanden er dommer og kan enten være Flygtningenævnets formand eller en af de af integrationsministeren udpegede næstformænd. De to andre medlemmer af nævnet er et medlem beskikket af integrationsministeren samt et medlem beskikket af integrationsministeren efter indstilling fra Advokatrådet. *Flygtningenævnet, St. Kongensgade 1-3, 1264 Kbh. K. Tlf.: 33 92 96 00, Hjemmeside: <http://www.fln.dk/>, E-mail: fln@inm.dk*

Flygtningevenner, Landsforeningen af Danske. Se Landsforeningen af Danske Flygtningevenner.

FN, Forenede Nationer: FN skabtes officielt den 24. oktober 1945, da 50 stater, deriblandt Danmark ratificerede FN's pagt. I 2005 var der 191 medlemsstater i FN. FN har til formål at opretholde mellemfolkelig fred og sikkerhed, fremme venskabelige forhold mellem nationerne, skabe samarbejde om mellemfolkelige spørgsmål af økonomisk, social, kulturel eller humanitær art, at styrke og fremme respekt for **menneskerettigheder** og fundamentale frihedsrettigheder og være formidler af nationernes indsats for at nå fælles mål. For at nå sine mål har FN etableret en række underorganisationer. På flygtningeområdet findes højkommisariatet, **UNHCR**. Siden 1994 har FN haft en særlig Højkommisær for Menneskerettigheder. I Danmark findes interesseorganisationen **FN-Forbundet**.

FN-dag: Den 24. oktober. De Forenede Nationers pagt trådte i kraft den 24. oktober 1945.

FN-dag for Torturofre: Den 26. juni. Markering af årsdagen for ikrafttræden af FN's konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig behandling eller straf. Konventionen trådte i kraft i 1987, og dagen har været markeret siden 1998. Se også: **Tortur og Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre**.

FN-dag mod Racisme: Den 21. marts til minde om Sharpevillemassakren i Sydafrika den 21. marts 1960, hvor fredelige demonstranter mod apartheidstyrets paslove blev beskudt af politiet, og mange af dem blev dræbt. På den

baggrund valgte FN i 1966 at gøre den 21. marts til FN's internationale dag mod racisme.

FN-forbundet: Dansk forening, som har til formål på oplysende og tværpolitisk grundlag at arbejde for: styrkelse af interessen for FN, forståelse af nationernes gensidige afhængighed og fælles ansvar for den internationale udvikling samt virkeliggørelse af de principper, som FN bygger på. *FN-forbundet, Store Kongensgade 36, 4.th., 1264 København K. Tlf. 33 46 46 90 Hjemmeside: <http://www.una.dk/> E-mail: fnforbundet@una.dk*

FN's Flygtningehøjkommissær: Se: **UNHCR.**

FN's konvention om flygtnings rettigheder. Se: **Flygtningekonventionen.**

FN's Racediskriminationskonvention (FN's Konvention om afskaffelse af alle former for Racediskrimination, RDK): Vedtaget af FN's generalforsamling 21. december 1965 og indtil 2005 tiltrådt af 170 stater. Trådte i kraft 4. januar 1969. Konventionen er en af flere konventioner, som er lavet som en opfølgning af **Verdenserklæringen om Menneskerettigheder** af 10. december 1948. Danmark har tiltrådt konventionen og har tilladt sine borgere at klage over de menneskeretskrænkelser, som konventionen omhandler (Artikel 14). Hvis en dom ved en dansk ret viser, at dansk lov er utilstrækkelig, eller hvis anklagemyndigheden afslår at rejse tiltale, kan der klages. Sagen bliver dog først behandlet når alle retsmidler i Danmark er opbrugt. Klager stiles til: *The Committee on the Elimination of Racial Discrimination (CERD). Office of the High Commissioner for Human Rights, 8-14 Avenue de la Paix, 1211 Geneva 10, Switzerland, Tlf: 00 41 22 917 9000, Hjemmeside:*

<http://www.unhchr.ch/html/menu2/6/cerd.htm> Komitéen kan udtale kritik af et medlemsland, men kritikken har ikke bindende virkning sådan som afgørelserne fra den Europæiske Menneskeretsdomstol. Under konventionen er der oprettet en komité, som skal overvåge, om deltagerstaterne gennemfører de forpligtelser, de har påtaget sig ved at tiltræde konventionen. Komitéen består af et antal uafhængige eksperter valgt af deltagerstaterne. Komitéens ar-

bejde er at gennemgå de periodiske rapporter, som deltagerstaterne er forpligtet til at fremlægge med nærmere fastsatte mellemrum (2-5 år) om gennemførelsen af konventionen i det pågældende land. Efter gennemgangen af rapporten offentliggør komiteen sine konklusioner, som typisk indeholder både positive aspekter og kritik. Konventionen kræver, at følgende forhold kriminaliseres i den nationale lovgivning: udbredelse af ideer, der hviler på race-mæssig overlegenhed eller racehad, tilskyndelse til racediskrimination, voldshandlinger eller tilskyndelse til sådanne handlinger imod enhver race eller persongruppe af anden hudfarve eller etnisk oprindelse, ydelse af bistand til raceforfølgelse, f.eks. finansiering, deltagelse i organisationer samt organiseret og al anden propagandavirksomhed, som tilskynder til racediskrimination. Medlemslandene skal forbyde og afskaffe alle former for racediskrimination og sikre ethvert menneskes lige ret for loven, uanset race, hudfarve eller national eller etnisk oprindelse, især med hensyn til nydelsen af følgende rettigheder: Retten til arbejde, fagforeningsfrihed, retten til bolig, adgang til offentlige steder, ret til at forlade og vende tilbage til sit hjemland, stemmeret og valgbarhed. Dele af konventionen er gjort til dansk lov. Bestemmelserne består af straffelovens § 266 B, **racismeparagraffen**, Lov om forbud mod forskelsbehandling og **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet**. Den eksisterende bestemmelse i **grundloven** § 78, stk.2 har tilknytning hertil. I en tale i 2004 sagde den danske justitsminister, at det ikke er regeringens politik at inkorporere FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, FN's racediskriminationskonvention og FN's torturkonvention i dansk ret.

Folkebevægelsen mod Fremmedhad: Antiracistisk forening dannet i 1985 i København. S sammensluttet i 1991 med SOS Racisme. Se: **SOS mod Racisme**.

Folkedrab: Den danske lov om folkedrab: "Lov om straf for folkedrab" (1955). Folkedrab er udryddelse eller forsøg på udryddelse af et folk. I efterdønningerne af de nazistiske forbrydelser vedtog FN i 1948 en folkedrabskonvention, hvori begrebet folkedrab blev defineret. Folkedrab forstås som handlinger, der begås i den hensigt helt

eller delvist at ødelægge en national, etnisk, racemæssig eller religiøs gruppe. Formålet med konventionen var at forhindre fremtidige folkedrab, men desværre blev **holocaust** ikke det sidste folkedrab i det 20. århundrede. Man anslår, at mere end 100 millioner mennesker har mistet livet som følge af folkedrab inden for de seneste 100 år. I 1988 foretog Saddam Hussein folkedrab mod kurderne. Op imod 180.000 kurdere blev dræbt og en million blev fordrevet. Krigen i Bosnien, som brød ud i 1992 kostede 250.000 menneskeliv og 2 millioner mennesker måtte forlade deres hjem. Folkedrabet i Rwanda, Afrika, begyndte den 6. april 1994. I løbet af kun 100 dage blev omkring 800.000 tutsier dræbt. At folkedrab ikke kun hører fortiden til, understreges af situationen i Darfur-provinsen i det vestlige Sudan, hvor der i disse år finder et omfattende folkedrab sted.

Folkeskolen: Børn fra **etniske minoriteter** er omfattet af undervisningspligt på linie med danske børn, når de opholder sig i Danmark i mere end 6 måneder. Kommunerne har ansvaret for, at alle børn indskrives i folkeskolen eller får undervisning, der står mål med den (hjemmeundervisning). Fra 1. oktober 2005 er det en kommunal beslutning, om undervisning af barnet skal foregå på distriktsskolen eller på en anden skole, hvor undervisningen særligt tilgodeser tosprogede elevers behov. Tosprogede elever med utilstrækkelige danskkundskaber tilbydes normalt ekstra danskundervisning, i nogle kommuner i særlige modtageklasser, der har børn af forskellige nationaliteter. Tidligere deltog en del børn i **modersmålsundervisning**, men antallet er begrænset nu, da et folketingsflertal i 2002 besluttede at fjerne kommunernes pligt til at tilbyde det. Børn i asylcentre har i 2007 ikke ret til at gå i folkeskolen, nogle har fået lov til det, andre undervises på Røde Kors centerskoler.

Fordom: Hovedsagelig negativ holdning til et bestemt fænomen eller en bestemt gruppe. En fordom omfatter antagelser (stereotyper) om fænomenet eller gruppen, der bliver sat i et bestemt, oftest dårligt lys. Fordom kan give anledning til adfærdsmæssige reaktioner over for den pågældende gruppe. Se **racediskrimination**. Fordomme er især knyttet til køn, race, etnicitet, alder, seksualitet og handi-

cap af forskellig slags. Fordomme er selvforstærkende, idet de kan blokere for kontakt og åbenhed.

Foreningen for Etnisk Ligestilling (FEL): Stiftet i september 2003. Foreningen blev oprettet som en konsekvens af, at regeringen nedlagde **Nævnet for Etnisk Ligestilling** i 2003. Foreningen arbejder for at sikre alle, uanset etnisk baggrund, race, nationalitet, tro eller religion lige adgang til og lige muligheder for at deltage i det danske samfund. *Foreningen for Etnisk Ligestilling, VerdensKulturCentret, Nørre Allé 7, 2200 København N., Tlf.: 51 76 59 17. Hjemmeside: <http://www.etniskligestilling.dk>. E-mail: kontakt@etniskligestilling.dk*

Foreningen til integration af nydanskere på arbejdsmarkedet: Stiftet 29. maj 1998. Foreningens formål er at fjerne barrierer for nydanskere i Danmark og fremme beskæftigelse og **integration** af denne gruppe på arbejdsmarkedet. Medlemmerne er virksomheder og offentlige myndigheder repræsenteret af ledere, som formidler erfaring med beskæftigelse af nydanskere. Foreningen skal mindske den mangel på arbejdskraft, som kan forudses. Målgruppen nydanskere omfatter både indvandrere og deres efterkommere, uanset statsborgerskab. *Foreningen til integration af nydanskere på arbejdsmarkedet, Sankt Peders Stræde 28C, 4 sal, 1453 København K., Tlf.: 33 93 43 83, hjemmeside: <http://www.foreningen-nydansker.dk/>, E-mail: nydansker@foreningen-nydansker.dk*

Fremmedhad: Efter det græske ord **xenofobi:** Frygt og afsky for alt udenlandsk, alt fremmed.

Førskoletilbud: Ved en ændring af folkeskoleloven med virkning fra 1. august 2004 er sprogstimulering af tosprogede børn, der endnu ikke er påbegyndt skolegangen, gjort obligatorisk. Kommunerne skal etablere sprogstimulering af **tosprogede** med behov for det, fra de er fyldt tre år, og som noget nyt har forældrene pligt til at tage imod sprogstimulering af deres børn. Forældrene kan vælge at lade sprogstimuleringen foregå på en friskole eller sørge for sprogstimulering i hjemmet. Kommunen fører tilsyn med sprogstimuleringen i hjemmet.

Geografisk fordeling: 52 procent af landets flygtninge og indvandrere bor omkring København, mens kun 34 procent af Danmarks samlede befolkning bor i denne region. Andelen af flygtninge og indvandrere er især stor i kommunerne Ishøj (28 procent), Brøndby (23 procent) og Albertslund (23 procent). (Opgjort pr. 1. januar 2007). Se i øvrigt **Tabel 2**.

Ghetto: Fra hebraisk ghet (adskillelse) og italiensk geto (støberi). Venezias jødekvarter var placeret ved et støberi; oprindeligt betegnede en ghetto et kvarter, hvor jøderne i en by var tvunget til at bo. I Danmark bruges begrebet ofte om kvarterer med en stor andel af personer fra etniske mindretal. Ordet bruges ofte med en negativ betydning, fordi kvarteret er socialt belastet af forskellige grunde. De etniske mindretal, som bor i kvarteret, kan opleve mange fordele af den tætte kontakt. Ifølge **FN's racediskriminationskonvention**, kan enhver bosætte sig frit uanset etnisk eller national oprindelse. Se også: **segregation** og **spredningspolitik**.

Grundloven. (§ 78, stk.2): Foreninger, der virker ved eller søger at nå deres mål ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes tænkende, bliver at opløse ved dom. Se: **FN's Racediskriminationskonvention**.

Holocaust: Nazi Tysklands forsøg på at udrydde alle jøder i Europa. Under 2. verdenskrig blev over 6 millioner jøder dræbt, en del af dem i **koncentrationslejre**. Også andre grupper blev forsøgt udryddet, bl.a. roma og sinti (sigøjnere). En række anti-jødiske historikere, der kalder sig selv revisionister, og hvoraf flere er nazister, har hævdet at gaskamrene aldrig har eksisteret, og at der ikke var tale om forsøg på at udrydde jøderne. I Tyskland og i nogle andre lande er det strafbart offentligt at sige, at holocaust aldrig har fundet sted (holocaustbenægtelse). Se også: **Antisemitisme**.

Humanitær opholdstilladelse: Integrationsministeren kan i ganske særlige tilfælde give opholdstilladelse af humanitære (dvs. menneskelige) grunde til personer, der har fået endeligt afslag på ansøgning om **asyl**. De får ikke der-

ved flygtningestatus. Der bliver dog kun givet ganske få tilladelser af denne art, og antallet har været faldende gennem en årrække. I 2005 fik 186 personer humanitær opholdstilladelse. Tilladelserne begrundes med alderdom, alvorlig sygdom, udsættelse for grov tortur. Se: **Tabel 4.**

IDFAD: Indvandrer Dansk Forening for Antidiskrimination. Stiftet 1992. IDFAD er den danske afdeling af Antidiskrimination International (ADI). Paraplyorganisationen startede i Danmark og er i dag en international organisation med afdelinger i Tyskland, England, Rusland, Canada og mange andre lande. IDFAD arbejder bl.a. for lighed, uanset hudfarve, religion, køn, race og nationalitet. De kæmper for **meneskerettigheder** og imod diskrimination og oplyser indvandrere og flygtninge om aspekter i det danske samfund. *IDFAD, Fredensgade 22, 2. sal 8000 Århus C. Telefon.: 86 18 09 12. Hjemmeside: <http://www.anti-discrimination.org/front.htm>*

Ikke-vold: Strategi for at nå politiske mål uden at anvende vold eller trussel om vold. Hovedprincipperne er psykologisk påvirkning af modstanderen og udøvernes stærke sammenhold og offervilje. F.eks. kan strejker og sabotage være et effektivt middel over for en besættelsesmagt. Strategien har rødder i både østerlandsk og kristen tradition. Mest kendt er Mahatma Gandhis kamp for Indiens løsrivelse fra England og Martin Luther Kings indsats for de sortes rettigheder i USA. **SOS Racisme** bekender sig til princippet om ikke-voldeligt, tværpolitisk arbejde.

Immigration: Indvandring med varig bosætning for øje. I 2006 indvandrede i alt 56.750 personer, heraf 22.469 med dansk og 34.281 med udenlandsk statsborgerskab. Samme år udvandrede 46.786, hvilket resulterer i en nettoindvandring på 9.964 personer.

Indfødsret: Se: **Dansk statsborgerskab.**

Indfødsretslov: Se: **Naturalisation.**

Indvandrere (immigranter): Personer, som er flyttet til Danmark for permanent bosætning for dem selv og deres efterkommere. Ifølge Danmarks Statistik: personer født i

udlandet, hvis forældre begge (eller den ene hvis der ikke findes oplysninger om den anden) er udenlandske statsborgere eller født i udlandet. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrers.

Indvanderrådgivningen: En privat forening med anonym og gratis rådgivningsservice for hele Danmark Giver råd og vejledning om opholdstilladelser, **familiesammenføringer**, boligmarked, skatteforhold, det sociale system mm. Kan også fungere som bisidder overfor myndigheder. Har kontorer i Århus og Kbh. *Indvanderrådgivningen, Vesterbrogade 14 - Butikken, 8000 Århus C., Tlf.: 8613 2763, Nørre Allé 7, 2200 Kbh. N., Tlf. 5014 1816, <http://www.indvanderraadgivningen.dk/>,*

E-mail: Postmaster@Indvanderraadgivningen.dk

Der findes mange tilsvarende rådgivninger, fx *Komitéen for Udlændinges Retssikkerhed: Tlf.: 86 19 54 23, Rådgivning for Udlændinge i Randers: Tlf. 22 21 37 55, Gellerupparkens Retshjælp: Tlf. 86 25 71 35, Retshjælpen i Vestergade (Odense): Tlf. 66 12 09 44, Århus Retshjælp: Tlf. 86 19 47 00*

- foruden Advokatvagten, som findes i mange byer.

Indvandrerstop: I slutningen af 1960'erne kom mange udenlandske arbejdere til Danmark. Fra 1971 indførtes indvandrerstop, dog kunne man få **opholdstilladelse**, hvis man i forvejen havde en arbejdskontrakt. Efter oliekrisen i 1973 faldt denne mulighed bort. Der er dog mulighed for indvandring fra EU-lande og de nordiske lande. Mange udenlandske arbejdere, som oprindeligt var kommet hertil for at arbejde og tjene penge og senere vende tilbage til deres hjemland, blev boende i Danmark og fik efterhånden deres familier hertil. Den nuværende regering har dog lavet mange ændringer i loven om familiesammenføring, så mange betingelser skal være opfyldt, før det er en reel mulighed. Se også: **Familiesammenføring**. På grund af manglende arbejdskraft inden for bestemte professioner, er der aktuelt indført en jobkort-ordning med en positivliste: læger og sygeplejersker med dansk autorisation, ingeniører, IT-medarbejdere med mindst 3 års uddannelse samt "videnarbejdere" inden for naturvidenskab og teknologi. Der foreslås endvidere en såkaldt green-card ordning

i L93 (2006-2007), således at der er mulighed for i nogle tilfælde at få ophold i Danmark i op til 6 måneder for at søge job. Endvidere er der mulighed for at komme til Danmark for at studere under visse betingelser. Se: <http://www.nyidanmark.dk/da-dk>

Institut for Menneskerettigheder, IMR: Blev oprettet i 2003 til afløsning for Det Danske Center for Menneskerettigheder, som var stiftet i 1987. Instituttet opsamler viden om menneskerettigheder i Danmark, i Europa og internationalt. Arbejdet på instituttet omfatter forskning, information, uddannelse og dokumentation om danske, europæiske og internationale forhold. Instituttet samarbejder med organisationer og offentlige myndigheder i Danmark, Nordisk Råd, Europarådet, OSCE, EU og FN. Med vedtagelsen af Lov om etnisk ligebehandling (maj 2003) fik instituttet mandat til at fremme ligebehandling og forhindre forskelsbehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, herunder ved at bistå ofre for forskelsbehandling med at få behandlet deres klager over forskelsbehandling, indlede uafhængige undersøgelser af forskelsbehandling og offentliggøre rapporter samt fremsætte henstillinger om spørgsmål vedrørende ligebehandling. *IMR, Strandgade 56, 1401 København K. Tlf: 32 69 88 88, Hjemmeside: <http://www.humanrights.dk/>, E-mail: center@humanrights.dk* Se også: **Klagekomitéen.**

Integration, at integrere: Sammensmeltning af dele til en helhed. Hvad begrebet integration præcist betyder, gøres sjældent eksplicit, og der menes ikke altid det samme. Men ofte forstås begrebet som det, at de **etniske mindretal** bevarer dele af deres kultur samtidig med, at de optager dele af livsformen i det nye samfund. Dette kræver, at mindretallene værdsætter deres eget sprog og kultur, men også er villige til at indgå i det danske samfund med de rettigheder og pligter det indebærer. Både mindretallene og danskerne må samtidig være tolerante over for, at folk kan leve på forskellige måder. Se også: **assimilation** og **segregation.**

Integrationserklæring: Erklæring om aktiv deltagelse i danskindlæring og integration i det danske samfund. Fra 1. juli 2005 blev udlændingeloven ændret, bl.a. blev

det gjort til en af mange betingelser for ægtefællesammenføring i Danmark, at parterne underskrev en "integrationserklæring". Erklæringen er på:

<http://www.nyidanmark.dk/da-dk>

Integrationsloven: Lov om integration af udlændinge i Danmark, var den første egentlige integrationslov. Den trådte i kraft 1. januar 1999, er siden ændret, og seneste lovbekendtgørelse er fra den 31. juli 2006. Loven omfatter bl.a.: Et introduktionsprogram af 3 års varighed, hvor **flygtninge** og **indvandrere** (familiesammenførte) undervises i dansk sprog og samfundsforhold. Programmet forestås af kommunerne. Til forsørgelse gives **starthjælp**, som ydermere kan nedsættes hvis introduktionsprogrammet forsømmes. Flygtningene søges spredt til alle landets kommuner, hvor de skal forblive i hele introduktionsperioden. Tidsubegrænset opholdstilladelse er bl.a. betinget af et tilfredsstillende introduktionsforløb. Se også: **Opholdstilladelse**.

Integrationsministeriet: Har bl.a. ansvaret for formuleringen af den generelle udlændinge- og integrationspolitik og fastsættelsen af generelle retningslinjer for behandlingen af sager i henhold til udlændingelovgivningen. Herudover behandler Integrationsministeriet konkrete sager, bl.a. sager om klage over afslag på visum, opholds- og arbejdstilladelser, afvisning og udvisning og ansøgninger om humanitær opholdstilladelse. Integrationsministeriet behandler ikke sager om ansøgning om **asyl**. *Holbergsgade 6, 1057 København K. Tlf.: 33 92 33 80 E-mail: inm@inm.dk Hjemmeside: www.nyidanmark.dk/da-dk.* Se også: **Udlændingesservice** og **Flygtningenævnet**.

Integrationspakken: Regeringen indgik d. 17.06.2005 en aftale med Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne om "En ny chance til alle". Aftalen indeholder en række lovændringer, som blev vedtaget med virkning fra d. 1.1.2006. Ændringerne betyder bl.a., at unge mellem 18 og 25 år ikke kan modtage kontanthjælp, hvis de har mulighed for at påbegynde en uddannelse, og at ægtepar der begge modtager kontanthjælp skal dokumentere 300 timer ordinær beskæftigelse indenfor 2 år, for fortsat at modtage kontanthjælp. Ellers stopper udbetalingen til den ene.

Desuden skal udlændinge skrive under på en syvårig kontrakt, hvori de forpligtiger sig til at lære dansk, at gøre en indsats for at komme i beskæftigelse og at overholde landets grundværdier. Mange har kritiseret Integrationspakken. FN's flygtningehøjkommissariat, UNHCR har f.eks. udtrykt bekymring over flere af reglerne. Ikke mindst har de kritiseret reglen, der gør det muligt at fratage den ene part i et ægtepar kontanthjælpen.

Integrationsråd: Ifølge **integrationslovens** § 42 kan kommuner oprette et integrationsråd for at sikre kvalificeret rådgivning i varetagelsen af integrationsopgaven. I 2006 fandtes det i 63 kommuner, og mange af dem fastsætter hvert 4. år en fælles valgdato til rådet (7.marts i 2006). Et råd består af mindst 7 medlemmer (flygtninge- og indvandrerforeninger, arbejdsmarkedets parter, skolebestyrelser, lokale foreninger o.a.). Repræsentanter fra de lokale integrationsråd vælger **Rådet for Etniske Minoriteter**.

Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling. Komitéen blev oprettet i 2003, og dens opgave er at tage sig af konkrete klagesager over forskelsbehandling pga. race eller etnisk oprindelse. Den kan af egen drift indlede undersøgelser af forskelsbehandling, offentliggøre rapporter, fremsætte henstillinger og tilbyde konfliktmægling i klagesagerne, men den kan f.eks. ikke afhøre vidner og kan derfor alene afgøre sager, hvor der foreligger en tilståelse eller ikke er tvivl om sagens fakta. Komitéens formand har i medierne beklaget de manglende ressourcer og det snævre mandat, der bevirker, at komitéen har for lille gennemslagskraft. *Klagekomiteen, Strandgade 56, 1401 Kbh. K. Tlf.: 32 69 89 44. E-mail: klagekomite@humanrights.dk. <http://www.klagekomite.dk>* . I et lovforslag er der lagt op til, at Klagekomiteen fra 2008 bliver lagt sammen med Ligestillingsnævnet til Klagenævnet for Ligestilling, som på arbejdsmarkedets område tillige skal omhandle forskelsbehandling vedr. religion, tro, handicap og seksuel orientering, men uden for arbejdsmarkedet kun race og etnisk oprindelse. Se også: **Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination**.

Koncentrationslejr (KZ-lejr): Tyske fangelejre under

Hitlers nazistiske regime. Den første lejr i Dachau blev oprettet i 1933 til internering af regimets politiske modstandere. Under 2. verdenskrig, efterhånden som udryddelsen af jøder blev sat i system, oprettedes flere lejre med karakter af udryddelseslejre. 6 millioner jøder og mange andre blev udslettet i koncentrationslejrene. Lejrene var udstyret med gaskamre og krematorier. Flere steder foregik medicinske forsøg med mennesker, og i det hele taget blev fangerne behandlet ekstremt umenneskeligt og brutalt. Auschwitz i Polen var den største koncentrationslejr. Se også: **Holocaust**.

Konvention: (Af latin: convenire, at blive enig) international aftale, traktat, overenskomst eller vedtægt. Konventioner ratificeres normalt ved folketingsbeslutning. Dermed er de bindende for danske offentlige myndigheder, men kan ikke påberåbes som rettigheder af landets borgere. Kun **Den Europæiske Menneskerettighedskonvention** og dele af **FN's Racediskriminationskonvention** er inkorporeret i dansk ret. De vigtigste menneskerettighedskonventioner kan ses på: <http://www.menneskeret.dk>.

Konventionsflygtning: Se: **Flygtning**.

Krystalnatten: Den 9. november 1938 var den dag nazisterne i Tyskland gik fra hetz og politisk chikane mod jøderne til anvendelsen af vold og i sidste ende til systematisk udryddelse. Begivenheden fik navnet krystalnatten efter skårene af de knuste butiksruder, som lå overalt i gaderne. Den 9. november markeres i mange europæiske lande med fælles demonstrationer mod **nazisme** og højreekstremisme. Se også: **Antisemitisme** og *Krystalnattinitiativet i København: tlf: 33 25 01 22, e-mail: aino@stkbh.lo.dk. Hjemmeside: <http://www.lo-storkobenhavn.dk>*

Ku Klux Klan: Hemmelig højreekstremistisk organisation i USA. Stiftet i 1866 efter Borgerkrigen for at forhindre de sorte i at udnytte deres frihed og bekæmpe regeringens forsøg på at forbedre de sortes stilling. Formummet i hvide kutter og hætter udførte KKK ceremonier bestående i symbolsk afbrænding af kors. I øvrigt foretoges bortførelser og drab på sorte eller på klanens hvide modstandere. Forbudt ved lov 1871. Genopstod 1915 under

indtryk af 1. Verdenskrigs patriotisme. Ny opblussen i 1960'erne pga. borgerrettighedsbevægelsen i Sydstaterne, hvor flere borgerrettsforkæmpere blev dræbt. Borgerrettighedsloven trådte i kraft i 1964, og i årene derefter opløstes KKK i indbyrdes stridende fraktioner, som gik ind i andre højreekstremistiske grupperinger. Se også: **Racisme**.

Kulturrelativisme: Den opfattelse, at adfærd og skikke kun kan forstås og vurderes i deres egen kulturelle sammenhæng og det specifikke værdisystem, hvori de forekommer. Det antropologiske begreb har bidraget til åbenhed og fordomsfrihed i mødet med fremmede kulturer. Se også: **Etnocentrisme**.

Kvoteflygtning (eller FN-flygtning): En **flygtning**, som kommer til Danmark efter aftalen mellem den danske regering og UNHCR om modtagelse af en årlig kvote på ca. 500 flygtninge. Flygtningene kommer typisk fra flygtningelejre og kan have brug for hjælp pga. fysiske og psykiske lidelser. Kvoteflygtninge får asyl som **konventionsflygtninge** ved indrejsen i Danmark. De får dog ikke permanent opholdstilladelse før de opfylder en række betingelser, bl. a. danskprøve 2.

Landsforeningen af Danske Flygtningevenner, LDF: LDF kan tilbyde konkret og praktisk hjælp til asylansøgere med vedkommendes asylsag, f. eks. gennem kontakt med myndigheder, advokater og humanitære organisationer. Oprettet 1986. *Landsforeningen af Danske Flygtningevenner, Dronningensgade 14, 1420 Kbh. K. Tlf.: 32 95 20 03 og 86 19 54 23.*

Hjemmeside: <http://home12.inet.tele.dk/ldf/>

Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet: En arbejdsgiver må ikke forskelsbehandle lønmodtagere eller ansøgere til ledige stillinger ved ansættelse, afskedigelse, forflyttelse, forfremmelse eller med hensyn til løn- og arbejdsvilkår. Der gælder ligefrem bevisbyrde ved sagsanlæg. Dvs. at den krænkede part skal bevise, at den anden har gjort noget forkert. Omvendt bevisbyrde gælder alene lønvilkår, hvor arbejdsgiveren må bevise, at arbejdet ikke har samme værdi. Ved annonce-

ring må det ikke tilkendes, at man ønsker en person af bestemt etnisk herkomst. Loven omfatter ikke forbud mod uniformering og specielt arbejdstøj, der kan udelukke etniske grupper med bestemte påklædningsmæssige særtræk. Med loven er der sket en gennemførelse af dele af FN's **racediskriminationskonvention**. Loven trådte i kraft 1. juli 1996.

Se også: **Klagekomitéen**

Mellemløst Samvirke, MS: Oprettet 1944 under navnet Fredsvenners Hjelpearbejde. MS er en forening, som gennem international ungdomsudveksling og frivillighedsprogrammer arbejder for folkelig forståelse og solidaritet på tværs af grænser, hudfarve og partipolitik. I en årrække drev MS et stort oplysningsarbejde med statstilskud, som nu er sparet bort. MS's oplysningsarbejde omfattede et professionelt drevet bibliotek om udviklingsarbejde og indvanderforhold, suppleret af udgivelse af bøger og tidsskrifter. *MS, Borgergade 14, 1300 Kbh. K. Tlf.: 77 31 00 00. Hjemmeside: <http://www.ms.dk>*

Mellemløst udligninger: Det er kommunerne der er ansvarlige for integrationsindsatsen, men de modtager også tilskud fra staten, som dækker mellem 50% og 75% af udgifterne til den forsørgelse der bliver udbetalt. - Staten dækker også via programtilskud en del af kommunens udgifter til danskundervisning og aktivering i integrationsperioden, der er de 3 første år, ligesom der udbetales et grundtilskud til dækning af administrationsudgifter o.a. Endelig giver integrationsloven mulighed for at kommunerne får et resultattilskud, når en udlænding består danskprøven eller kommer i ordinær beskæftigelse. Herudover omfordeles der penge mellem kommuner, der har mange udlændinge og kommuner med få udlændinge efter forskellige fordelingsnøgler, der tager hensyn til antal i forskellige aldersgrupper og hvor længe den enkelte udlænding har været i Danmark.

Menneskerettigheder: Rettigheder som gælder alle mennesker uanset race, køn, sprog eller religion. Det drejer sig først og fremmest om det enkelte menneskes rettigheder i forhold til staten. Formuleret i USA's uafhængighedserklæring 1776 og ved den franske revolution 1789 og i

Verdenserklæringen om Menneskerettighederne, som FN vedtog i 1948. Findes tilsvarende i mange demokratiske forfatninger. Krænkelser af menneskerettighederne kendes især fra følgende lande: Burma, Syrien, Nigeria, Indonesien, Ukraine, Kina, Sudan, Mexico, Afghanistan, Iran, Irak og Saudi-Arabien, men også andre lande kritiseres i disse år for at krænke menneskerettighederne, bl.a. i terrorbekæmpelsens navn. Menneskerettighedserklæringen og FN-konventionerne herom kan findes på <http://www.menneskeret.dk> Se også: **Institut for Menneskerettigheder**

Migration: Folkevandring: **immigration** (indvandring) eller **emigration** (udvandring).

Modersmålsundervisning: Undervisning af **tosprogede børn** i at tale og skrive deres modersmål. Formålet med modersmålsundervisningen er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de kan forstå det talte og skrevne sprog og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes sproglige bevidsthed og fremme elevernes lyst til at beskæftige sig med sprog og kultur. Den skal give eleverne indsigt i hjemlandets kultur, bl.a. for at lette børnenes eventuelle tilbagevenden til dette land, samt styrke den internationale forståelse. I **folkeskolen** kan der undervises 3-5 timer om ugen i modersmålet, hvis kommunen kan og vil skaffe en egnet lærer og økonomiske midler. Undervisningen foregår normalt efter skoletid, ofte for børn fra flere skoler, evt. fra flere kommuner. Sprogforskere mener, at abstrakt tænkning og tilegnelsen af et andetsprog fremmes, hvis modersmålsudviklingen støttes. Psykologer understreger betydningen af, at barnet har en positiv vurdering af eget sprog og kultur og kan bevare god kontakt med familien. Nogle politikere mener ikke, at det offentlige skal bekoste modersmålsundervisningen, men at barnet bør bruge kræfterne på at lære dansk. Fra 2002 har den ikke været et krav, og statsstøtten dertil er afskaffet. De fleste kommuner har fravalgt den, mens den er bevaret i større byer som København og Århus.

Multikulturalisme, multikulturelt samfund: Multikulturalisme betegner et pluralistisk samfund, hvor forskelli-

ge kulturelle eller etniske grupper fungerer harmonisk sammen. Tolerancen må omfatte kulturelle, sproglige, politiske og religiøse forskelle. Inden for det multikulturelle samfunds rammer findes grupper, som enten af den indfødte majoritetsbefolkning bliver betragtet som ”anderledes”, eller som selv betragter sig som etniske minoriteter. Det forudsættes i øvrigt, at minoriteterne påberåber sig ligeberettigelse begrundet i opnået statsborgerskab eller rettigheder ifølge menneskerettighedskonventioner (se: **Menneskerettigheder**). Disse forudsætninger er opfyldt i Danmark, hvorfor Danmark kan opfattes som et multikulturelt samfund. De enkelte etniske gruppers størrelse er ikke i sig selv afgørende for definitionen. De fleste danske politiske partier tager afstand fra ideen om Danmark som et multikulturelt samfund.

En flerkulturel integrationsproces (se: **integration**) er nødvendig for udvikling af multikulturel tænkning, beslutning, organisation og handling i samfundet. Hvis disse forudsætninger ikke opfyldes, kan man alene tale om en hybridkultur, hvor man blander og udvikler elementer fra forskellige kulturer. Hybridkulturen kan udvikle sig til samfund præget af **segregation**. Canada anses for et af de lande, som mest åbent har udviklet multikulturelle politikker byggende på sameksistens, gensidig tolerance og lighed.

Nationalisme: En politisk teori, der ser nationen som den vigtigste politiske enhed. Nationalisme lægger vægt på historiske forhold, og fremhæver de positive træk ved nationen eller folket selv, i modsætning til andre nationer og folk. Se også: **Kulturrelativisme** og **Etnocentrisme**.

Nationalsocialisme, Nazisme: Begrebet knytter sig til det tyske parti NSDAP, oprettet af Adolf Hitler. Partiets ideologi var ekstremt nationalistisk, imperialistisk og racistisk. **Racismen** byggede på en opfattelse af hierarki mellem racerne. Arierne opfattedes som den højeste, kulturbærende race, mens jøderne var den laveste. I sit tredje rige opbyggede Hitler et personligt diktatur gennem lovlige valg efterfulgt af terror og propaganda. Al opposition blev ryddet af vejen. Ideen om “Lebensraum” (livsrum, råderum) førte til en erobringsskrig, som skulle sikre Tyskland herredømme over store områder af verden. Jøderne blev udnyttet til slavearbejde i koncentrationslejre, eller

systematisk udryddet i gaskamre. Se også: **Holocaust og Koncentrationslejr.**

Naturalisation: Erhvervelse af dansk statsborgerskab (indfødsret). Bekendtgørelse af Lov om dansk indfødsret, 7. juni 2004. Folketinget tildeler dansk statsborgerskab til udlændinge ved halvårlige indfødsretslove. Lovforslag fremsættes af integrationsministeren. Betingelserne for naturalisation kan læses på www.inm.dk og omfatter bl.a.: udlændingen skal have tidsubegrænset **opholdstilladelse**, og skal have boet i Danmark uafbrudt i mindst 9 år. For flygtninge er det 8 år. Der stilles kortere opholdskrav til f.eks. nordiske statsborgere og personer, der er gift med danske statsborgere. Man kan indgive sin ansøgning 16-18 mdr. før man opfylder opholdskravet (pga. behandlingstiden). Ansøgeren skal have været selvforsørgende i fire ud af fem år, og er man straffet kan man normalt ikke optages, ligesom man ikke må have gæld til det offentlige. Ansøgeren skal bestå danskprøve 3, som svarer til VUC 9. kl., samt en indfødsretsprøve i dansk kultur, historie og samfundsforhold (Lov nr. 487, 2006). Hvis man opnår dansk statsborgerskab, er det normalt en betingelse, at et eventuelt andet statsborgerskab opgives. Se også: **Dansk statsborgerskab.** Ansøger betaler et gebyr på 1.000 kr. I tiåret 1995-2005 fik 55.379 personer dansk statsborgerskab ved naturalisation. I 2004/2005 var det 6.203, i 2005/2006 5.011. - *Indfødsretskontor, Holbergsgade 6, 1057 København K. Tlf.: 33 95 42 70, E-mail: indfodkt@inm.dk*

NGO - Non governmental organization: I forbindelse med store FN-kongresser er den engelske betegnelse for en frivillig organisation også blevet almindelig i Danmark. Oprindeligt er udtrykket brugt om de internationale og nationale organisationer, som ifølge FN's charter har konsultativ status i forbindelse med FN's organer. Organisationerne fremlægger skriftlige redegørelser og opfordrer til forstærket indsats for menneskerettigheder. Betegnelsen bruges efterhånden bredere, synonymt med græsrodsorganisation.

Nydansker: Se: **Foreningen til integration af nydanskere på arbejdsmarkedet.**

Nævnet for Etnisk Ligestilling: Nævnet blev oprettet ved lov i 1993. Ved en revision af loven i 1997 blev det en selvstændig myndighed med eget sekretariat. Nævnet skulle synliggøre og modvirke forskelsbehandling mellem personer af dansk oprindelse og personer af anden etnisk oprindelse, kunne udtale sig om generelle spørgsmål om etnisk forskelsbehandling, medvirke til konfliktløsning, men var ikke et klageorgan. Øvede indflydelse ved forskning, publikationer, konferencer og uddeling af årlige stafetter med forpligtelse til at virke for integration. Høstede internationalt stor anerkendelse. Nedlagt af regeringen i 2003. Se også: **Klagekomitéen og Foreningen for Etnisk Ligestilling.**

Opholdstilladelse: Nordiske borgere kan rejse ind og opholde sig her i landet uden tilladelse. Øvrige udlændinge kan opholde sig her i 3 måneder (visum kræves af mange nationaliteter), og i forbindelse med jobsøgning kan denne periode forlænges til 6 måneder. Til **EU/EØS-borgere** udleveres et opholdsbevis, hvis de har en god grund til at blive her (fast arbejde, studium f.eks.). **Indvandrerstoppet** medfører, at udlændinge fra lande uden for EU/EØS (kaldet tredjelande) i de fleste tilfælde nægtes opholdstilladelse. Det er samtidig meget svært at få visum ved indrejse fra bestemte lande, idet de danske myndigheder frygter at personer fra disse lande vil benytte adgangen til Danmark til at søge asyl. Der er dog mulighed for adgang for bestemte professioner på nogle betingelser. Ophold gives primært i form af asyl til flygtninge og ved **familiesammenføring**. Tidsubegrænset opholdstilladelse kan opnås efter 7 år i Danmark. Betingelserne herfor er blevet yderligere strammet i 2005 og 2006 og er foreslået yderligere strammet i 2007. Det kræver bl.a. et velgenført introduktionsprogram dvs. gode dansk kundskaber og kendskab til dansk samfund og kultur, en ren straffeattest, og flygtninge skal stadig risikere forfølgelse i hjemlandet. **Udlændingesservice** behandler ansøgning om tidsubegrænset ophold.

Pogrom: (russisk): Voldelig forfølgelse af en befolkningsgruppe. Oftest anvendt om jødeforfølgelse. Se: **Antisemitisme.**

Positiv særbehandling: Ved positiv særbehandling forstås forskelsbehandling, som består i at en særlig gruppe får en bedre behandling end andre. Dette tillades i FN's **racediskriminationskonvention** som noget midlertidigt, når det er nødvendigt for at sikre visse racemæssige eller etniske grupper eller enkeltpersoner lige ret til at nyde eller udøve menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. Når formålet er opfyldt, skal den positive særbehandling stoppe; særbehandlingen må ikke medføre, at der vedvarende opretholdes ulige eller særskilte rettigheder for forskellige grupper. Se også: **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet.**

PTSD: Diagnosen posttraumatisk stress-syndrom findes især blandt ofre for **tortur**. Symptomerne er søvnbesvær, mareridt, hukommelsestab, koncentrationsbesvær, hvilket ifølge fagfolk kan gøre det vanskeligt at lære et nyt sprog. Hidtil har denne diagnose kunnet medføre dispensation fra de sædvanlige sprogkrav, men den 8.dec.2005 indgik regeringspartierne og Dansk Folkeparti en ny aftale om indfødsret, hvor den mulighed udtrykkeligt bortfalder. Kritiske røster advarer om, at dette må være i strid med flere af FN's konventioner. Se også: **Eksilpsykologi og Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre.**

Race: Racebegrebet er biologisk defineret ved arvelige fysiske træk, der adskiller en population fra en anden, f. eks. hovedform, hudfarve m.v. Gennem generationer er de arvelige egenskaber blandet, så det er vanskeligt at tale om racer. Der er ikke videnskabeligt belæg for, at biologiske forskelle mellem befolkninger har nogen forbindelse med forskelle i evner eller karakter. Kultur, sprog og religion er egenskaber, der er erhvervet gennem livet, og er uden forbindelse med biologisk race. Mennesket kan betragtes som én fælles race, the human race. Se også: **Racisme og Nationalsocialisme.**

Racediskrimination: Forskelsbehandling af mennesker pga. deres racemæssige tilhørsforhold. Racediskrimination er et adfærdsmæssigt begreb, hvorved der ikke skelnes mellem bevidst eller ubevidst forskelsbehandling. I Danmark er der lovmæssigt forbud mod **diskrimination**

pga. en persons race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering. Det er strafbart at nægte personer adgang til et sted, en forestilling, sammenkomst eller lignende, der er åben for almenheden. Ligeledes må man ikke nægte at betjene alle personer på samme vilkår. Den regel brydes ofte, når udlændinge eller personer, der ikke er hvide, nægtes adgang til diskoteker. Loven mod forskelsbehandling anvendes sjældent, fordi det er vanskeligt at føre bevis for forbrydelsen. Det er politiet, som afgør, om en anmeldelse fører til sagsanlæg. Se også **FN's Racediskriminationskonvention, Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet.**

Racisme: Troen på visse racers overlegenhed over andre, samt diskriminerende handlinger, der knytter sig til denne forestilling. Racisme bygger på den antagelse, at mennesker kan inddeles i racer, som ikke bare har forskellige fysiske kendetegn, men også forskellige psykiske og moralske egenskaber, og at der eksisterer et hierarkisk forhold mellem racerne. Disse antagelser vandt tilslutning i 1700- og 1800-tallets vestlige videnskab. Inden da var racistiske ideer dog også forekommet. Racismen var en hovedhjørnestein i den nazistiske ideologi, lovgivning byggede på raceforskelle og raceadskillelse blev gennemført, og der blev undervist i racelære i tyske skoler frem til det nazistiske nederlag i 2. verdenskrig. Den racistiske opfattelse af jøder og romaer som mindreværdige blev brugt til at retfærdiggøre forfølgelse, etnisk udrensning, apartheidlovgivning, indespærring i koncentrationslejre og **holocaust**. Efter 2. verdenskrig vedtoges **Verdenserklæringen om Menneskerettighederne** i 1948 i et forsøg på at forebygge en gentagelse.

Efter 2. verdenskrig og afkolonialiseringen lagde man de fleste steder afstand til den biologiske racisme, dog ikke i Sydafrika, hvor **apartheid** var gældende politik fra 1948 - 1994.

Racisme kan inddeles på flere måder: Den *biologiske racisme* gik tilbage, da man havde set, hvad racismen medførte under 2. verdenskrig, og er ikke længere accepteret i den videnskabelige verden, fx. skal ordet race sættes i anførselstegn i nogle lægevidenskabelige tidsskrifter, se **race**. Det vakte stor diskussion, da en amerikansk psykolog for nogle år siden offentliggjorde en artikel om, at hvi-

de amerikanere var mere intelligente end sorte, idet forskellene snarere antoges at skyldes opvækstmiljø end biologiske forskelle. Den *kulturelle racisme* er derimod udbredt i dag, herhjemme og i andre lande. Den hævder, at nogle folkeslag er så forskellige, at de ikke kan leve sammen på grund af forskelle i religion, kultur eller etnisk baggrund. Der er ikke et fast hierarki inden for denne ideologi, men i Danmark udtrykker dens fortalere ofte en hierarkisk orden: fx. øverst Danmark/Vesten, nederst 3. verdens lande. Eller: øverst kristendom, nederst islam. Ved *institutionel racisme* forstås, at racistiske forestillinger er indbygget i lovgivning, regler og praksis hos offentlige myndigheder i et land og medfører en diskrimination, der mindsker bestemte etniske eller religiøse gruppers rettigheder. Ved *hverdagsracisme* forstås racisme, som den viser sig ved fx. nedsættende bemærkninger eller fjendtlige handlinger, graffiti med racistiske slagord og forskelsbehandling af andre etniske grupper. Se også: **Apartheid, Antisemitisme, FN's Racediskriminationskonvention, Fordom, Fremmedhad, Holocaust, Ku Klux Klan, Race, Racismeparagraffen, Xenofobi.**

Racismeparagraffen, Straffelovens § 266 B: *“Den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år”. Stk.2: “Ved straffens udmåling skal det betragtes som skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed.”*

Ifølge FN-konventionen om afskaffelse af alle former for **racediskrimination**, skal de lande, der har tiltrådt konventionen, gøre udbredelsen af racistisk propaganda strafbar. Paragraffen stammer dog egentlig tilbage fra 1939, og var tænkt som et værn mod den racisme og **antisemitisme**, som fulgte af den tyske **nationalsocialisme**. Paragraffen har kun sjældent været brugt - på trods af, at racistisk propaganda og racistiske udtalelser er blevet tiltagende udbredt. Paragraffen er blevet strammet i 1995 med indsættelse af stk. 2. Man kan anmelde racediskrimination til Politiet. Anklagemyndigheden alene afgør, om der rejses sag. Se også: **Dokumentations- og Rådgivningscentret** og

Klagekomitéen og Tabel 5.

Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre,

RCT: Humanitær institution, der beskæftiger sig med at behandle torturoverlevende, belyse og dokumentere tortur, samt indgå i internationalt projektarbejde. Det oprettedes i 1982 som det første i verden og har siden spillet en førende rolle i kampen mod tortur og organiseret vold. Omkring 200 flygtninge og familiemedlemmer årligt tilbydes (gratis) behandling på RCT. Centret finansieres af Udenrigs- og Sundhedsministerierne. *RCT, Borgergade 13, Postboks 2107, 1014 København K., Tlf. 33 76 06 00. Hjemmeside: <http://www.rct.dk/> E-mail: rct@rct.dk. RCT Jylland, Storegade 82, 6100 Haderslev, Tlf. 74 53 25 35. Hjemmeside: <http://www.rct-jylland.dk/> E-mail: rctj@post12.tele.dk*

Repatriering: Frivillig tilbagevenden til hjemlandet med varigt ophold for øje (anvendt om flygtninge og indvandrere fra lande uden for EU/EØS-landene) Indført ved lov første gang i 1993. På ny gennemført ved selvstændig Lov om repatriering i 1999. Kommunen kan yde hjælp til repatriering, hvis man ikke selv har midler dertil. Tilskuddene dækker billet til hjemrejsen, transport af personlige ejendele, transport og indkøb af nødvendigt erhvervs-mæssigt udstyr (dækkes inden for visse beløb), etablerings-hjælp op til 25.000 kr. pr. voksen og 8.000 kr. pr. barn (reguleres); sygeforsikring og lægeordineret medicin dækkes i ét år. Til ældre eller invaliderede uden særlig formue ydes ved repatriering en reintegrationsbistand i 5 år. Den er beregnet ud fra levevilkår i de forskellige lande, men der modregnes sociale pensionsydelse, som kan medtages fra Danmark, og den er betinget af opnået opholdstilladelse uden tidsbegrænsning (ifl. lovændring 1. juli 2005). I Udlændingeloven § 17 a findes regler for bortfald af **opholdstilladelsen** i forbindelse med repatriering. **Dansk Flygtningehjælp** forestår vejledning på vegne af Integrationsministeriet. Kommunen kan give tilskud til, at en udlænding der overvejer at repatriere, kan rejse til hjemlandet med det formål at undersøge mulighederne for tilbagevenden. Det er kun muligt at modtage repatrieringsstøtte én gang. Muligheden for repatriering benyttes kun af få; i 2005 repatrierede 187 pers.

Rådet for Etniske Minoriteter: Nedsat 1985 under navnet Indvandrerrådet. Kontaktorgan mellem indvandrerforeningerne og Integrationsministeriet, som yder sekretariatsbistand. Dets 14 medlemmer mødes hvert kvartal med integrationsministeren, og dets opgave er at rådgive om spørgsmål af betydning for flygtninge og indvandrere. Rådet skal høres vedr. nye offentlige tiltag på indvandrerområdet. Kan tage sager op på eget initiativ. Vælges hvert 4. år på et møde blandt alle landets integrationsråd i Repræsentantskabet for Rådet for Etniske Minoriteter og ud af dettes midte. *Rådet for Etniske Minoriteter, Integrationsministeriet, Holbergsgade 6, 1057 Kbh. K. Tlf.: 33 92 33 80 Hjemmeside: <http://www.rem.dk>*

Schengen-aftalen: Schengen-aftalen var oprindelig en mellemstatslig konvention mellem en række EU-lande. Danmarks indtræden i Schengen-samarbejdet blev i 1997 vedtaget ved lov af folketinget. Loven omfatter visumbestemmelser, betingelser for udlændinges korttidsophold, grænsekontrol og Schengen Information System (SIS) med fælles registrering af bl.a. afviste asylansøgere og kriminelle personer. Schengen-aftalen omfatter: afskaffelse af kontrol ved EU's indre grænser, kontrol af de ydre grænser, lufthavne, udveksling af persondata, bekæmpelse af narkotika, fælles visumregler, asylregler, bekæmpelse af illegal indvandring, samt politisamarbejde over grænserne. Schengen-samarbejdet blev etableret i 1985 med Frankrig, Tyskland og Benelux-landene som deltagere. Indtil 1998 er de øvrige EU-lande kommet med i samarbejdet undtagen England og Irland. Norge og Island deltager ifølge en særlig aftale. Kontrollen ved de danske grænser mod Tyskland og Sverige bortfaldt den 25. marts 2001. Se også: **EU's asyl- og indvandringspolitik.**

Segregation: Adskillelse af forskellige racer eller befolkningsgrupper. Kendes i rendyrket form fra **apartheid** i Sydafrika. Segregation står i modsætning til **integration**. Segregation forstærker opbygning af **fordomme** pga. af gensidigt manglende kendskab til hinanden. Se også: **Ghetto.**

SOS mod Racisme: Dansk afdeling af **SOS Racisme** stiftet 18.3.1988 og fusioneret med **Folkebevægelsen mod**

Fremmedhad i 1991. Formål: Gennem oplysning, dialog, kontakt og andre ikke-voldelige midler at nedbryde myter og fordomme og bekæmpe **racisme og fremmedhad**. Opretter lokalafdelinger efter behov, pt. en i København og en i Randers. Udgiver medlemsblad og minileksikon og uddeler **Venskabsprisen**. *SOS mod Racisme, Nørre Allé 7, 2200 København N. Tlf.: 35 36 06 14. Hjemmeside: <http://www.sosmodracisme.dk> E-mail: sos@sosmodracisme.dk.*

SOS Racisme: International tværpolitisk bevægelse mod **racisme og fremmedhad**. SOS er det internationale nødråbskald, som hovedsageligt anvendes af skibe i havsnød. SOS står for Save Our Souls - Red vore sjæle. Bevægelsen blev startet i Frankrig 1985 af unge franskmænd og unge indvandrere i protest mod Jean-Marie Le Pen's racistiske politik. De arrangerede koncerter, debatter, rådgivning og landsdækkende demonstrationer. Der oprettedes mange lokalafdelinger. Arbejder for at fremme dialog og forståelse mellem alle mennesker og for at afsløre og bekæmpe racisme. Samarbejder med den europæiske paraplyorganisation **United**. *SOS Racisme, France: Bureau National, 51, avenue de Flandre 75019 Paris. Frankrig. Tlf.: 0033 (0) 1 40 35 36 55. Hjemmeside: <http://www.sos-racisme.org>*

Spredningspolitik: Fordeling af indvandrere og flygtninge i Danmark. Politikerne har sat spredningen i system med **integrationsloven** (1999). Der bor flygtninge i næsten alle danske kommuner. Spredningen indebærer en stor begrænsning af flygtningenes rettigheder og muligheder. Der har været mange sager, hvor indvandrere er nægtet adgang til bestemte bebyggelser. I en række aktuelle kvarterløft indgår spredningstanken endnu. Se også: **Ghetto, Byudvalget, Brug Folkeskolen og Tabel 2**.

Starthjælp: Flygtninge der ikke har arbejde, kan få økonomisk hjælp af kommunen, hvis de deltager aktivt i introduktionsprogram og jobsøgning. Denne starthjælp udgør godt halvdelen af niveauet for almindelig kontanthjælp. Dette betyder at de må ansøge om hjælp til selv små ekstraudgifter, og ikke har råd til at være med til de mest selvfølgelige aktiviteter. Starthjælpen fremmer ikke be-

skæftigelsen, efter 2 år er kun 1/4 i alm. job eller uddannelse, og hveranden flygtning på starthjælp vurderes at være for syg til at arbejde. Et nyt lovforslag i 2006/2007 (L93) går ud på, at flygtninge, der ikke kan få og fastholde et lønnet job i 2½ år og bestå Danskprøve 2, ikke vil kunne få kontanthjælp, men må leve på et niveau et godt stykke under et beregnet minimum. Starthjælpen er kritiseret for at bryde **Flygtningekonventionens** principper om ligebehandling. I 2005 modtog 4.437 personer starthjælp.

Statsborgerskab: Se: Dansk statsborgerskab.

Statsløse: En person, der ikke har statsborgerskab i noget land, er statsløs. De fleste statsløse i Danmark er palæstinensere, der har boet i flygtningelejre i Israels nabolande. Pr. 1.januar 2007 var der 3.563 statsløse i Danmark.

Støttekredsen for Flygtninge i Fare: Støttekredsen arbejder for at FN's konventioner om flygtninge og menneskerettigheder skal respekteres og efterleves i asylpolitikken. Foreningen bistår **asylansøgere** og **flygtninge**, indsamler dokumentation og oplyser om flygtninges vilkår i Danmark. Støttekredsens hjemmeside indeholder dokumentation af en række asylsager. *Støttekredsen for Flygtninge i Fare, c/o Mona Ljungberg, Skoleholdervej 41, 1., 2400 København NV. Tlf.: 23 98 01 35, 28 83 13 18. e-mail: stoettekredsen@stoettekredsen.dk www.stoettekredsen.dk*

Tilknytningskravet: En af de nye betingelser for familiesammenføring for ægtefæller er, at parrets samlede tilknytning til Danmark skal være større end tilknytningen til et andet land, undtagen hvis den ene har 28 års dansk statsborgerskab eller uafbrudt har opholdt sig i Danmark i 28 år. Denne bestemmelse favoriserer danske statsborgere. Se også: **familiesammenføring.**

Tolkning: For dem, der ikke forstår og taler dansk godt, vil der ofte være behov for tolk, f. eks. ved samtaler med myndigheder, skoler, institutioner, læge og hospital. Lovhjemmel for krav om tolkning findes i forvaltningsloven. Forvaltningen må sikre sig, at man er i stand til at forstå

og blive forstået af udlændinge, der retter henvendelse. Tolk er obligatorisk i straffesager, hvis det er nødvendigt for retten eller den tiltalte. Tolke arbejder på privat basis eller tilknyttet lokale tolkeformidlinger. Landsdækkende tolkeformidling gennem **Dansk Flygtningehjælp**. *Flygtningehjælpens Tolkeservice, Tlf. 35 36 06 77*. Det skal understreges, at også andre yder kvalificeret tolkebistand.

Tortur: Ved tortur forstås tilfælde, hvor magthavere mishandler en person fysisk eller psykisk for at få ham eller hende til at indrømme en forbrydelse, for at få oplysninger, sprede frygt eller straffe. FN's konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig og nedværdigende behandling eller straf trådte i kraft i 1987. Konventionen slår fast, at ingen omstændigheder (krig, trussel om krig eller politisk uro mv.) kan retfærdiggøre brug af tortur. Det er ingen undskyldning, at torturbøddler eventuelt har handlet efter ordre. Man må ikke tilbagesende mennesker til lande, hvor de trues af tortur. Se også: **Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre og FN-dag for Torturofre**.

Tosprogede børn: Ved tosprogede børn forstås børn, der har et andet modersmål end dansk, og først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem skolens undervisning, lærer dansk. Ifølge folkeskoleloven § 4 a skal alle tosprogede børn fra 1. august i det kalenderår, hvor de fylder 3 år tilbydes sprogstimulering, hvis børnene efter en sagkyndig vurdering har behov herfor. Tilbudet er obligatorisk, og forældre er således forpligtigede til at lade deres børn deltage. Sprogstimuleringen kan placeres i eller uden for dagtilbud. I folkeskolen gives undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede i bh.kl.-10.klasse, hvis de har behov for det. Der er udarbejdet fælles mål for såvel **Dansk som andetsprog** som for **Modersmålsundervisning** og Indvandrersprog. Alle kommuner skal tilbyde Dansk som andetsprog, og til børn fra EU- og EØS-lande samt børn fra Færøerne og Grønland desuden modersmålsundervisning. Andelen af tosprogede elever i grundskolen er 10 % i 2005/2006, både i folkeskolen og i private skoler.

Tredielande: Alle lande uden for de nordiske lande og

EU-og EØS-landene kaldes tredielande.

Udenlandske statsborgere i Danmark: Personer, der ikke har dansk **statsborgerskab**, men som bor fast i Danmark. Heri er ikke medregnet turister og asylansøgere. Pr. 1. januar 2007 udgjorde de 270.701 personer eller 5%. Alle med udenlandsk baggrund udgjorde 1. januar 2007 i alt 463.335 eller 9%. Heri indgår også personer der har opnået dansk statsborgerskab, samt efterkommere af udenlandske statsborgere. Se også: **Valgret, immigration og Tabel 2.**

Udlændingeloven: Ændres hyppigt, indeholder bestemmelser om indrejse, ophold, **asyl, udvisning** og afvisning. Diverse ændringer er indskrevne i Bekendtgørelse af udlændingeloven af 1. 9. 2006, men nye ændringer bebudes konstant. I 1998 gennemførte den daværende SR-regering en lovpakke, som omfattede: *Lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationsloven) og Lov om ændring af udlændingeloven, Lov om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m.fl. og Lov om ændring af lov om folkeskolen (forstærket integration af børn af indvandrere og flygtninge).* I 1999 blev indført en *Lov om repatriering.*

Udlændingeregistret: Elektronisk arbejdsregister for **Udlændingesservice**, Politiet, **Flygtningenævnet** og Integrationsministeriet. I brug siden 1994 til registrering, journalisering og statistik. Omfatter ikke udstedelse af visa. Registret omfatter **udenlandske statsborgere** (f.eks. asylansøgere) og de sager, som behandles efter udlændingeloven. Når en asylansøger anerkendes som **flygtning**, får vedkommende et CPR-nummer og registreres i Det Centrale Personregister.

Udlændingesservice, tidligere Udlændingestyrelsen: En civil myndighed som i 2001 blev underlagt Integrationsministeriet. Udlændingesservice afgør sager om erhvervs- og studietilladelser, asylansøgninger og **familiesammenføring** som første instans. Træffer desuden afgørelse om visum i samarbejde med danske ambassader. Udlændingesservice har ansvaret for indkvartering af **asylansøgere** i asylcentre, som hovedsagelig bestyres af **Dansk Røde**

Kors. Udlændingesservice interviewer asylansøgere, som er registreret af politiet, efter ankomst til landet. Deltager desuden i lovforberedende arbejde, informationsopgaver og internationalt samarbejde og bestyrer 7 puljeområder på integrationsområdet. *Udlændingesservice, Ryesgade 53, 2100 Kbh. Ø., Tlf.: 35 36 66 00. <http://www.nyidanmark.dk> E-mail: us@us.dk*

Udsendelsescentre: Udlændingesservice driver i samarbejde med **Dansk Røde Kors** to udsendelsescentre. De to udsendelsescentre er placeret i Center Sandholm og Center Avnstrup. På udsendelsescentrene bor som hovedregel **asylansøgere**, som ikke "samarbejder" med politiet om deres udrejse, efter at de har fået endeligt afslag på opholdstilladelse i Danmark og har overskredet fristen for udrejse. På de to udsendelsescentre gælder en række særlige forhold, som adskiller sig fra forholdene på de almindelige opholdscentre. Der er bl.a. politi på centret, der tilbydes ikke undervisning og aktivering for de voksne beboere der er i udsendelsesposition, beboerne kan ikke flytte, medmindre **Udlændingesservice** giver tilladelse til det, og asylansøgere omfattet af kantineordningen får ikke udbetalt nogen former for kontante ydelser.

Udvisning (udenlandske statsborgere): Ifølge udlændingeloven § 22 -26 kan udlændinge udvises af Danmark, hvis de begår alvorlig kriminalitet. Iflg. § 23 kan man udvise personer, hvis de idømmes ubetinget fængsel i 1 år eller mere. Efter en lovændring i 1996 kan gentagen handel med endog små mængder narkotika medføre udvisning uanset længden af ophold i Danmark. I 1998 er denne lovbestemmelse strammet, så at udvisning kan ske ved de fleste fængselsstraffe. Graden af tilknytning til Danmark (herboende familie m.v.) tages der undtagelsesvis hensyn til. I § 24b er nævnt betingede udvisningsdomme, som betyder at der sker udvisning ved ny kriminalitet. Desuden kan udenlandske statsborgere udvises, hvis de opholder sig i Danmark uden fornøden tilladelse.

Uledsagede mindreårige asylansøgere: Hvert år flygter mellem 100 og 300 børn til Danmark uden deres forældre. Mens de er i Danmark får de beskikket en værge. En stor del af dem er over 15 år og får deres asylsag behand-

let efter normal procedure, heraf fik 10 børn asyl og yderligere 3 opholdstilladelse af ganske særlige grunde i 2005. Børn som er yngre eller ikke vurderes at have den fornødne modenhed kan få **opholdstilladelse** efter udlændingelovens § 9c stk 3.1 (ganske særlige grunde), hvilket gjaldt 8 børn i 2005. Det samme gælder børn, om hvem det må antages, at de bliver stillet i en reel nødsituation ved tilbagevenden til hjemlandet § 9c stk 3.2. Nogle kommer til Danmark, fordi de har slægtninge her. En del forældre sender deres børn bort fra krig for at undgå, at de bliver hvervet som soldater. Mange uledsagede børn har haft oplevelser, som medfører psykiske traumer. Antallet har været: 2001: 239, 2002: 137, 2003: 159, 2004: 128, 2005: 109, heraf 30 under 15 år, flest er kommet fra Afghanistan, Irak, Somalia og Kina. Se også: **Tabel 4** og <http://www.boernpaafugt.dk>

UNHCR: (United Nations High Commissioner for Refugees): FN's Flygtningehøjkommissariat, oprettet 1951. Har til formål at yde flygtninge retslig og materiel bistand. Udgifterne dækkes delvis af frivillige bidrag fra stater og private hjælpeorganisationer. Retslig bistand skal sikre, at flygtninge ikke returneres til hjemlandet, hvis der er fare for forfølgelse, og det er UNHCR's opgave at holde øje med, om stater der har tiltrådt flygtningekonventionen, lever op til dens ordlyd. *UNHCR, Case Postale 2500, CH-1211 Genève 2 Dépôt, Schweiz. Tlf: 00 41 22 739 8111. E-mail via hjemmesiden: <http://www.unhcr.org>.* Se: **Flygtningekonventionen**

Unionsborgerskab: Se: **EU-borgere.**

UNITED for Intercultural Action: UNITED blev grundlagt i 1992. Det er et europæisk netværk mod nationalisme, racisme, fascisme og til støtte for indvandrere og flygtninge. Mere end 560 europæiske organisationer fra 49 europæiske lande er medlemmer af UNITED. **SOS mod Racisme Danmark** er ét af medlemmerne. UNITED koordinerer konferencer, kampagner og andre aktiviteter på europæisk plan, og har en mængde informationsmateriale, som kan have interesse for folk og organisationer, som arbejder med disse emner. United har lavet en Dødsliste, som omtaler nogle af de flygtninge, som er døde på deres

vej til Europa. Den indeholder i 2007 over 7100 navne. *UNITED, Postbus 413, NL-1000 AK Amsterdam, Netherlands. Tlf.: 0031 20 683 47 78. Hjemmeside: <http://www.unitedagainstracism.org/>*

Valgret: Valgretsaldere i Danmark er 18 år. Den der har valgret kan desuden opstille til valg. **Udenlandske statsborgere** opnår valgret og valgbarhed til kommune- og regionsvalg, når de har haft opholdstilladelse i Danmark i 3 år; 4,5% af de stemmeberettigede ved kommunalvalget i 2005 var udenlandske statsborgere. Stemmeprocenten var 71% blandt danske statsborgere fra tredielande og 47% blandt udenlandske statsborgere fra tredielande i 2001. I 2005 blev 67 med indvandrerbaggrund valgt ind i danske kommunalbestyrelser. Til EU-parlamentet kan folketingsvælgere og EU-borgere med fast bopæl i Danmark og danskere med fast bopæl i udlandet stemme. Valgret og valgbarhed til Folketinget har kun danske statsborgere.

Venskabsprisen: Uddeles af **SOS mod Racisme** som anerkendelse for et godt initiativ, som modvirker diskrimination. Prisen blev første gang tildelt Centrum-Demokraternes folketingsgruppe i 1991, da de ryddede op i partiets egne rækker. I 1993 tildelt tidl. minister Poul Møller, i 1995 og 1997 Maj-Britt Bidstrup, København, fhv. formand for fagforbundet RBF, i 1999 Kulturkældereren i Randers, i 2003: advokat Hans Boserup, Sønderborg, og i 2005: Arne Hansen, Frederikshavn, for sit alternative nyhedsbureau om indvandrere og flygtninge: *e-mail: post@arnehansen.net hjemmeside: <http://www.arnehansen.net/>*

Verdenserklæringen om Menneskerettighederne: Vedtaget af FN's generalforsamling 10. december 1948. Dagen mindes som FN's Menneskerettighedsdag. Erklæringen er ikke juridisk bindende, men har dannet grundlag for FN's øvrige konventioner på området, f.eks.: Konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder (1966), Konvention om borgerlige og politiske rettigheder (1966), Konvention om afskaffelse af alle former for **Racediskrimination** (1965), Kvindekongressionen (1979), Torturkonventionen (1987) og Konvention om Barnets Rettigheder (1989). De vigtigste menneskerets-

konventioner kan ses på: <http://www.menneskeret.dk>.

Uddrag af Verdenserklæringen om Menneskerettigheder:

Artikel 1: Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder.

Artikel 2: Enhver har krav på alle de rettigheder og friheder, som nævnes i denne erklæring, uden forskelsbehandling af nogen art, f.eks. på grund af race, farve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social oprindelse, formueforhold, fødsel eller anden samfundsmæssig stilling.

Artikel 14: 1. Enhver har ret til i andre lande at søge og få tilstået asyl mod forfølgelse. 2. Denne ret må ikke påberåbes ved anklager, der reelt hidrører fra ikke-politiske forbrydelser.

Imarts 1998 er FN's Menneskerettighedskommission nået til enighed om en deklARATION, som skal beskytte menneskerettighedsforkæmpere. Det fastslås, at alle mennesker har ret til at diskutere menneskerettigheder og kritisere et styre, hvis rettighederne overtrædes. Deklarationen blev vedtaget af FN's generalforsamling i december 1998.

Se også: **Europæiske Menneskerettighedskonvention, Den, Flygtning og Flygtningekonventionen.**

Vision: En forening, som består af medlemmer på tværs af nationalitet, kulturel og religiøs baggrund. Vision arbejder for at fremme en positiv og saglig dialog mellem unge **etniske minoriteter** og deres forældre, og for at fremme forståelsen og respekten mellem majoritet og minoritet. De laver oplysende arbejde i form af foredrag, deltager i mediedebatter og konferencer samt udgiver skriftligt materiale, som er rettet mod forældre-generationen og majoriteten i samfundet. Desuden driver de rådgivning på telefon og chat: *Telefon: 3534 8020. Chat: <http://www.space4u.dk>. Hjemmeside: <http://www.vision-lighed.dk/>, E-mail: vision@vision-lighed.dk.*

Xenofobi: (græsk): Frygt og afsky for alt udenlandsk, alt fremmed. Fremmedhad.

Ægteskab Uden Grænser, ÆUG: En forening oprettet i 1996 for at støtte danske borgeres ret til frit at vælge deres ægtefælle og leve sammen i Danmark uanset ægtefælles nationalitet. Har søsterafdelinger i Slesvig og Sverige. Yder rådgivning og hjælp til par der gerne vil leve sam-

men. *Ægteskab Uden Grænser: Tlf.: 35 36 38 45 (mandag 18-20) og 36 98 11 94 (tirsdag 19-21). Hjemmeside: <http://aegteskabudengraenser.dk> Email: radgivning@aegteskabudengraenser.dk.*

Åbenbart grundløs: Særlig hasteprocedure, som anvendes når **Udlændingesservice** vurderer, at en person er uden chance for at opnå asyl i Danmark. Vurderingen går på manglende behov for beskyttelse i **Flygtningekonventionens** forstand. I de tilfælde skal Dansk Flygtningehjælp høres, og hvis de er enige i vurderingen, sendes asylansøgeren straks ud af landet. **Dansk Flygtningehjælp** kan nedlægge veto, hvorefter asylansøgeren kan anke sagen til **Flygtningenævnet**. Dansk Flygtningehjælp nedlagde i 2005 veto i 12 % (og i 2004: 12 %) af sagerne.

Litteratur om indvandrere og flygtninge og racediskrimination

Ansel-Henry, Pauline og Pia Markersen: Vi er allesammen anderledes : om arbejdet med tosprogede børn.

København: BUPL, 2001. - 39 sider : ill.

Blauenfeldt, Mette, Henning Hansen og Adam Johansen: Flygtninge på starthjælp. København: CASA, 2006. 90 sider

Christensen, Else: Uledsagede asylansøgerbørn. København: Socialforskningsinstituttet, 2006. 65 sider

Christensen, Else og Kathrine Vitus Andersen: Livsvilkår for børn med familie på danske asylcentre. København: Socialforskningsinstituttet, 2006. 121 sider

Christensen, Else og Dorthe Agerlund Sloth: Børn med anden etnisk baggrund ved skolestart. København: Socialforskningsinstituttet, 2005. 105 sider

Christensen, Else: 7-årige børn med anden etnisk baggrund. København: Socialforskningsinstituttet, 2004. 47 sider

Christensen, Gunvor: Veje til integration : muligheder i frivilligt socialt arbejde. København: Socialforskningsinstituttet, 2006. 63 sider : ill. i farver

Christiansen, Connie Carøe og Pernille Hohnen: Betingelser for børns sociale ansvar. København: Socialforskningsinstituttet, 2002. - 177 sider

Dansk Flygtningehjælp: 25 spørgsmål og svar om flygtninge. 60 sider: ill. Redigeret af Ole Hjulmand. Viborg: 2005. (<http://www.flygtning.dk>)

Dansk identitet - set med brune øjne : 15 samtaler / red. Bashy Quraishy. København: Tiderne Skifter, 2003. 206 sider : ill.

Diskrimination & racisme / red: Benny Lihme. Tema. nr. 55 (april 1998) 10. årgang i serien Social kritik
København: Selskabet til Fremme af Social Debat, 1998. - 94 sider : ill.

Egholm, Lise Weber: Min blå sofa : om integration i skolen. København : Lindhardt og Ringhof, 2006. 114 sider

Ejrnæs, Morten og Uzeyir Tireli: Etniske minoriteter og hverdagslivet : et idé- og debatoplæg om hverdagslivets vanskeligheder, etnisk ligestilling, deltagelse og fredelig sameksistens. København: Nævnet for Etnisk Ligestilling, 1997. 123 sider

Etnisk ligestilling : en udfordring for fagbevægelsen :

et debathæfte om diskrimination, integration og ligestilling / red: Steen Karlsen. København: HK/Danmark, 2000. 19 sider : ill.

Etnisk ligestilling på din arbejdsplads - på papir og i praksis. København: Fagbevægelsens Videntcenter for Integration, 2006. - 31 sider : ill.

Etniske minoriteter - et nyt proletariat? / redigeret af Ulla Dyrborg ... [et al.]. Social forskning. Temanummer, marts 2005. København: Socialforskningsinstituttet, 2005. - 96 sider : ill.

Etniske minoriteter i Danmark : psykiske problemer og problemer med behandlingssystemet : rapporten er baseret på en høring afholdt på Christiansborg den 28. oktober 1999 arrangeret af SOS mod Racisme og PsykiatridFonden / redaktion PsykiatridFonden. København: PsykiatridFonden, 2000. - 68 sider

Etniske minoriteter : kulturmøder i sundhedsvæsenet / red: Jens Hjort Andersen og Anne Dorthe Roland Jensen. København: Munksgaard Danmark, 2005. - 215 sider : ill.

Etniske minoritetsbørn med psykisk syge eller traumatiserede forældre / red. Bjarne Møller. Socialt Udviklingscenter, SUS, 2004. <http://www.barn-i-fokus.dk/mat/etnbor.pdf>

Europas andre : fremmedfrygt i europæisk kultur : en antologi / red. Mikkel Bogh et al. København : Tiderne Skifter, 2005. 319 sider : ill.

Fenger-Grøn, Carsten og : Flygtningenes danmarkshistorie 1954-2004 / af Carsten Fenger-Grøn og Malene Grøndahl. Århus : Aarhus Universitetsforlag, 2004. 423 sider : ill.

Fenger-Grøndahl, Carsten og Malene: Sigøjnere : 1000 år på kanten af Europa. Århus : Aarhus Universitetsforlag, 2006. - 408 sider : ill.

Flindt Pedersen, Jørgen: Drengene fra Vollsmose : rapport fra en bydel i Danmark. København : Gyldendal, 2002. 192 sider : ill.

Gennemførelsen i dansk ret af direktivet om etnisk ligebehandling. Betænkning nr. 1422/ 2002. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, 2002

Guillou, Jan: Kommentarer; oversat af Anders Johansen fra svensk. Århus : Modtryk, 2005. - 302 sider

Handlingsplan til fremme af ligebehandling og mangfoldighed og til bekæmpelse af racisme / Regeringen.

København : Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, 2003. - 28 sider

Hansen, Finn Kenneth og Henning Hansen: Starthjælp og introduktionsydelse : hvordan virker ydelserne?

København: CASA, 2004. 34 sider

Heise, Paulina: Gode dansker : udvalgte digte. København: Courage : i kommission hos Forlaget Underskoven, 2006. 95 sider

Holm, Lars og Helle Pia Laursen: Andetsprogsdidaktik. Frederiksberg : Dan sklærere foreningen, 2000. 192 sider : ill.

Holmen, Anne og J. Normann Jørgensen: Tosprogede børn i Danmark : en grundbog. København : Hans Reitzel, 1995. 177 sider : ill.

Hussain, Mustafa, Ferruh Yilmaz og Tim O'Connor: Medierne, minoriteterne og majoriteten : en undersøgelse af nyhedsmedier og den folkelige diskurs i Danmark. København: Nævnet for Etnisk Ligestilling, 1997. - 274 sider

Håndbog i kulturpsykologi : et fag på tværs / Peter Elsass. København : Gyldendal, 2003. 685 sider.

Indvandrere i Danmark / Marius Ejby Poulsen, Anita Lange. 2. oplag. København : Danmarks Statistik, 1999. 128 sider : ill.

Interkulturel pædagogik / red.Christian Horst. Vejle : Kroghs Forlag, 2006. 264 sider

Islam i Danmark : Tanker om en tredje vej / Adam Holm, Michael Jarlner og Per Michael Jespersen. København : Gyldendal, 2002. 264 sider.

Jagd, Christina B.: Når fordomme bliver til racediskrimination. København : Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, 1997. 56 sider : ill.

Jensen, Iben: Hvornår er man lige kvalificeret? : etniske minoriteters professionelle adgang til etablerede danske medier. København: Nævnet for Etnisk Ligestilling, 2000. 155 sider

Jeppesen, Kirsten Just og Anne Nielsen: Tosprogede småbørn i Danmark. København: Socialforskningsinstituttet, 2001.

Jeppesen, Kirsten Just og Anne Nielsen: Etniske minoritetsbørn i Danmark - det første leveår. København: Socialforskningsinstituttet, 1998.

Justesen, Pia: Racisme og diskrimination - Danmark og

menneskerettighederne. København: Akademisk, 2003. 172 sider

Kolonialismens sorte bog : 500 års forbrydelser / redigeret af Marc Ferro m. fl.; København : Høst, 2005. 927 sider.

Kornø Rasmussen, Hans: Dem og os : det multi-kulturelle Danmark. København : Tiderne Skifter, 2000. 165 sider.

Kulturforskelle : kulturmøder i praksis / Thomas Hylland Eriksen, Torunn Arntsen Sørheim ; oversat af Kåre Dag Jensen ; bearbejdet af Karen Lisa Goldschmidt Salomon og Ditte Goldschmidt. 2. udgave. København: Munksgaard Danmark, 2006. - 344 sider : ill.

Kvinde.info.dk : afrapportering og evaluering / udarbejdet af Center for Integration, 2005. - 81 sider : ill.

Køn, etnicitet og barrierer for integration : fokus på uddannelse, arbejde og foreningsliv / Karen Margrethe Dahl, Vibeke Jakobsen. København: Socialforskningsinstituttet, 2005. 112 Sider : ill.

Laursen, Helle Pia: Magt over sproget : om sproglig bevidsthed i andetsprogstilegnelsen. København: Akademisk Forlag, 2001. 282 sider

Langvad, Maja Lee: Find Holger Danske. Valby : Borgen, 2006. 62 sider

Larsen, Marianne Nøhr: De små oprør : tanker og metoder i arbejdet med minoritetspiger. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 2004 - 346 sider

Larsen, Rune Engelbreth: Det nye højre i Danmark. København: Tiderne Skifter, 2001. 235 sider

Larsen, Rune Engelbreth: Louise Frevert-sagen : dokumentation af Dansk Folkepartis dobbeltspil. København: Politiken, 2005. 112 sider

Lassen, Moses: Hvem forsvarer det flerkulturelle Danmark? : danske myndigheders manglende beskyttelse af etniske minoriteter mod diskrimination : en sortbog om DRCs arbejde fra 1994-99. København: Dokumentations- og rådgivningscenteret om racediskrimination (DRC), 1999. 146 sider : ill.

Mange veje til integration : resultater og perspektiver fra Socialforskningsinstituttets forskning om etniske minoriteter / redigeret af Connie Carøe Christiansen, Garbi Schmidt. København: Socialforskningsinstituttet, 2002. 73 sider : ill.

Medborgerskabets mange stemmer / redigeret af Jonathan Schwartz. Aarhus, Aarhus Universitetsforlag: 2002. 112 sider. (Magtudredningen).

Medier og etniske minoriteter / redaktion: Lis Borker et al.. Århus : Sammenslutningen af Medieforskere i Danmark : Temanummer, Mediekultur, 2001, nr. 32.100 sider

Medier og minoriteter - inspiration til etnisk ligestilling i medierne / Ulla Søgaard Thomsen.

København: Nævnet for Etnisk Ligestilling, 2001. - 48 sider : ill.

Mellem holdning og handling : forsøgsprojekt om integration af etniske minoriteter på arbejdsmarkedet / udarbejdet af PLS Rambøll Management A/S ; Mikkel Thøgersen og Runa Bjørn. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, 2002

Menneskerettigheder : En grundbog / Redigeret af Ditte Goldschmidt, Anette Faye Jacobsen og Klaus Slavensky. København : Gyldendal, 1997. 136 sider ; ill.

Mikkelsen, Claus Lindholt: Foreninger fremmer forståelsen : inddragelse af etniske minoriteter i foreningerne og mangfoldighedsledelse. København: Dansk Ungdoms Fællesråd, 2003. 143 sider : ill.

Mikkelsen, Flemming: Integrationens paradoks : indvandrere og flygtninge i Danmark mellem inklusion og marginalisering. København: Catinét, 2001. - 217 sider : ill.

Min første dansker : fra indvandrerundervisning til dansk som andetsprog / (red.) Adil Erdem, Trine Kjær Krogh, Lukas Bo Lützer, foto: Ulla Rose Andersen Århus : CDR-Førlag, 2004. 200 sider, ill.

Mislykket integration? : indvandreernes møde med arbejdsmarkedet og velfærdssamfundet / af Gunnar Viby Mogensen og Poul Chr. Matthiessen, med kommentarer og vurderinger af Marianne Jelved. København : Spektrum, 2000. 224 sider, ill.

Møller, Birgit og Lise Tøgeby : Oplevet diskrimination : en undersøgelse blandt etniske minoriteter. København: Nævnet for Etnisk Ligestilling, 1999. - 160 sider : ill.

Møller, Sanne Nissen og Marianne Skytte: Mit barn er anbragt: etniske minoritetsforældres fortællinger.

København: Socialforskningsinstituttet, 2004. 191 sider

NGO handlingsplan for bekæmpelsen af racisme, etnisk diskrimination og fremmedfrygt / af Stéphane Parize for: DRC og POEM. København : Dokumentations-

og Rådgivningscenteret om Racediskrimination, 2003. - 55 sider

Nielsen, Hans Jørgen : Er danskerne fremmedfjendske? Udlandets syn på debatten om indvandrere 2000 - 2002. Aarhus Universitetsforlag, Århus 2004. 305 sider.

Norm og acceptabilitet : sproglige og kulturelle forskelligheder i det flerkulturelle samfund / Christian Horst og Karen Lund (red.) Danmarks Pædagogiske Universitet, 2004

Nyt land - nye roller : køn i bevægelse blandt etniske minoriteter / red.: Diana Madsen og Ulla Graumann. København : Ligestillingsafdelingen, 2000. - 96 sider : ill.

Når døre åbnes : integration og mangfoldighed i ord og tal / red: Vibe Lindgård Bach. København : Dansk Industri, 2002. 39 sider : ill.

Når du strammer garnet: et opgør med mobning af mindretal og ansvarsløs asylpolitik / redigeret af Carsten Fenger-Grøn, Kamal Qureshi, Tøger Seidenfaden. Århus : Aarhus Universitetsforlag, 2004. 349 s.

Olsen, Lars: Det delte Danmark. København : Gyldendal, 2005.

Pieterse, Jan Nederveen: Hvidt på sort: illustrerede fordomme. København: Mellempøkeligt Samvirke, 1994. 259 sider : ill.

Rahbæk, Helle, Kirsten Hvenegård og Jacob Als Thomsen: Stofmisbrug blandt etniske minoriteter i Danmark. København : Als Research, 2005. 194 sider : ill.

Rashid, Rushy: Et løft af sløret. København: Gyldendal, 2003. 287 sider : ill.

Rehof, Lars Adam: Når dansk ret ikke giver dig ret : Håndbog om klagemuligheder i forbindelse med racediskrimination / Lars Adam Rehof & Niels-Erik Hansen. København : Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, 1998. 63 sider

Røgilds, Flemming: De udsatte : bander, kulturmøder, socialpædagogik. København : Politisk revy, 2004. 277 sider

Saxgren, Henrik: Krig og kærlighed: om indvandringen i Norden. København: Gyldendal, 2006. 266 sider: ill.

Schmidt, Garbi og Vibeke Jakobsen: 20 år i Danmark : en undersøgelse af nydanskernes situation og erfaringer. København : Socialforskningsinstituttet, 2000. 322 sider, ill.

Schmidt, Garbi og Vibeke Jakobsen: Pardannelse blandt

etniske minoriteter i Danmark.. København : Socialforskningsinstituttet, 2004. 249 sider

Schmidt, Garbi: Tidsanvendelse blandt pakistanere, tyrkere og somaliere : et integrationsperspektiv. København : Socialforskningsinstituttet, 2002. - 147 sider

Siim, Birte: Medborgerskabets udfordringer : etniske minoritetskvinders politiske myndiggørelse. Århus : Aarhus Universitetsforlag, 2003. 118 sider. (Magtudredningen).

Søndergaard, Per Straarup: Viljen & vejen : integration på det danske arbejdsmarked. Vejle : Kroghs Forlag, 2003. 124 sider : ill.

Togebj, Lise: Fra fremmedarbejdere til etniske minoriteter. Århus : Aarhus Universitetsforlag, 2003. 288 sider. (Magtudredningen).

Togebj, Lise: Grønlændere i Danmark : en overset minoritet. Århus : Aarhus Universitetsforlag, 2003. 187 sider. (Magtudredningen).

Tosprogede børn i det danske samfund / redigeret af Martha Sif Karrebæk. København: Hans Reitzel, 2006. 239 sider.

Veje til mangfoldighed : interkulturel forståelse, behandling og udredning af etniske minoriteter /redigeret af Tattiana Jessen og Enlisa Khanna. København : Frydenlund, 2003. 110 sider.

Vejledning om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. Arbejdsministeriet, 2000

Verdens flygtninge 2003 : oversigt over 76 lande / Redaktion Kit Jørgensen, tekst Anne Karen Ursø. København : Dansk Flygtningehjælp, Frivilligafdelingen, 2004. 104 sider : ill.

Yafasova, Dina: Dagbog fra Sandholm. Gyldendal, 2006. 325 sider.

Årbog om udlændinge i Danmark 2005 – Status og udvikling. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, 2005. 255 sider : ill.

Årsberetning om ligestilling og ikke-diskrimination / Europa-Kommissionen. Beskæftigelse & sociale anliggender. Grundlæggende rettigheder og bekæmpelse af diskrimination. Luxembourg : Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

OBS: På biblioteket kan du finde flere bøger.

BILAG: Tabeller

Tabel 1

Udenlandske statsborgere i Danmark
De ti største nationaliteter pr. 1.juli 2006

Land	Antal personer
Tyrkiet	28.931
Irak	18.381
Tyskland	14.512
Norge	13.891
UK	12.972
Bosnien - Hercegovina	12.401
Sverige	11.265
Afghanistan	9.465
Somalia	9.306
ex-Jugoslavien	9.180

Kilde: www.statistikbanken.dk Tabel BEF7

Tabel 2

De 20 nye kommuner med den højeste andel udenlandske statsborgere og indvandrere/efterkommere pr. 1. januar 2007. Antal og i %.

Kommune	Udenlandske statsborgere	%	Indvandrere og efterkommere	%
Ishøj	2.950	17%	5.918	28%
Albertslund	3.177	13%	6.445	23%
København	56.517	13%	96.942	19%
Brøndby	3.168	10%	7.992	23%
Høje Taastrup	4.019	10%	7.908	17%
Frederiksberg	7.287	9%	12.556	14%
Herlev	1.867	7%	3.751	14%
Fredensborg	2.617	7%	4.929	13%
Hvidovre	3.265	7%	6.482	13%
Gentofte	4.465	7%	6.670	10%
Lyngby-Taarbæk	3.328	7%	5.164	10%
Århus	18.219	7%	36.508	12%
Gladsaxe	3.753	6%	7.360	12%
Odense	11.235	6%	22.350	12%
Furesø	2.226	6%	4.003	11%
Aabenraa	3.559	6%	5.512	9%
Rødovre	2.158	6%	4.529	12%
Ballerup	2.717	6%	4.914	11%
Helsingør	3.521	6%	6.625	11%
Rudersdal	3.062	6%	4.863	9%
Hele landet	270.051	5%	463.235	9%

Kilde: www.statistikbanken.dk Tabel KRBEF2A og Tabel KRBEF3

Efter kommuneinddelingen pr 1. januar 2007. Foreløbige tal.

Tabel 3
Anerkendte flygtninge (A+B)* 1956-2005

År	Antal
1956-1990	44.485
1991	4.014
1992	3.807
1993	3.424
1994	2.818
1995	**20.347
1996	8.717
1997	5.925
1998	4.758
1999	4.443
2000	5.156
2001	6.263
2002	4.069
2003	2.447
2004	1.592
2005	1.147
1956-2005	123.411

(A+B)* inkluderer alle grunde til ophold
 ** heraf 16.077 fra Bosnien.Kilde: Udlændingeservice, Dansk Flygtningehjælp, Danmarks Statistik.

Tabel 4

Begrundelser for anerkendelse af flygtningestatus. 2004 og 2005

Asylgrundlag 2005	Antal 2004	Antal 2005
Konventionsstatus	278	167
B-status og De facto-status	229	202
Ansøgning fra udl. før 1.7.2002	40	1
Kvoteflygtninge	498	483
Flygtningestatus, i alt (A)	1.045	853
Humanitære grunde	351	186
Ganske særlige grunde *)	60	58
<i>heraf udsendelseshindrede</i>	16	35
Midlertidig opholdstilladelse til bosniere / kosovarere	136	50
Andet grundlag, i alt (B)	547	294
I ALT (A+B)	1.592	1.147

*) herunder uledsagede mindreårige flygtninge.

Af de 853, der fik flygtningestatus i 2005, havde 89 et andet opholdsgrundlag i forvejen, fx efter familiesammenføring.

Kilde: Udlændingetjeneste: Tal og fakta på udlændingområdet 2005.

Tabel 5

Anmeldelser og afgørelser efter racismeparagraffen, Straffeloven § 266 B. 1990 -2005.

År	Anmeldelser	Afgørelser
1990	11	2
1991	12	1
1992	22	0
1993	22	3
1994	36	5
1995	21	8
1996	24	5
1997	63	5
1998	26	14
1999	33	3
2000	37	5
2001	65	20
2002	36	21
2003	28	17
2004	27	6
2005	54	4

Kilde: Danmarks Statistik, specialudtræk.
Siden 2000 var der 7 tilfælde med betinget dom til frihedsstraf,
27 tilfælde med bøder, heraf 2 bødeforlæg og 2 bøvedtagelser,
1 tiltalefrafald, 35 tilfælde med tiltale opgivet og 3 frifindelser.

Tabel 6

Flygtninge i verden. 2005

Opgjort af UNHCR	9,7 mio.
Opgjort af UNRWA	4,0 mio.
Interne flygtninge	23,7 mio.
I alt	37,4 mio.

Kilder: Dansk Flygtningehjælp, 2005.

Tabel 7

De største grupper af flygtninge og internt fordrevne. 2006.

Land	Mill. mennesker
Sudan	6,1
Palæstina	4,3
Afghanistan	2,3
Congo, DDR	2,1
Colombia	1,7 - 3,7
Uganda	1,7
Irak	1,6
Algeriet	1,0
Elfenbenskysten	0,8
Aserbajdsjan	0,8

Kilde: Dansk Flygtningehjælp, 2006.

- Jeg ønsker yderligere oplysninger om SOS mod Racisme.
- Jeg ønsker medlemskab af SOS mod Racisme.
- Jeg vil yde en aktiv indsats.
- Jeg ønsker klassesæt (skriv antal) af dette leksikon. Efter modtagelse betales 100 kr. i forsendelsesomkostninger.

Navn _____

Adresse _____

Postnr. _____ By _____

Telefon _____

E-mail: _____

LIGE VÆRDIGHED FOR ALLE

SOS mod Racisme
VerdensKulturCentret
Nørre Allé 7, 2200 København N.
E-mail: sos@sosmodracisme.dk
Telefon + fax 35 36 06 14
Postgiro: 197-2200

Kontingentsatser:
250 kr. årligt for beskæftigede
150 kr. for studerende, arbejdsløse og pensionister

ALLE HAR RET TIL
AT VÆRE HER, MAND
- UNDTAGEN RACISTER



Kun en tåbe frygter ikke racismen

ISBN 978-87-988550-4-0